

ZARZĄDZENIE NR 86/2026
WÓJTA GMINY DRAGACZ

z dnia 29 lipca 2026 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego dla Gminnego Żłobka w Grupie

Na podstawie art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r., poz. 662) w związku z art. 6c ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r., poz. 98 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2024 r., poz. 1882) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zatwierdza się Plan opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjny dla Gminnego Żłobka w Grupie stanowiący załącznik do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi Gminnego Żłobka w Grupie.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Wójt Gminy

mgr Dorota Krezymon

Załącznik do zarządzenia nr 86/2026

Wójta Gminy Dragacz
z dnia 29 lipca 2026 r.

**STANDARDY JAKOŚCI OPIEKI SPRAWOWANEJ
NAD DZIEĆMI W WIEKU DO LAT 3
W GMINNYM ŻŁOBKU W GRUPIE**

**PLAN OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZO -
EDUKACYJNY**

SPIS TREŚCI

Podstawa prawna	4
Wprowadzenie	4

ORGANIZACJA PRACY ŻŁOBKA

Standard 1. Żłobek funkcjonuje w oparciu o procedury i akty prawne regulujące podstawowe warunki opieki nad dziećmi	5
Standard 2. Organizacja pracy żłobka uwzględnia wiek i potrzeby rozwojowe dziecka oraz potrzeby rodziców	6

BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE

Standard 3. Żłobek zapewnia bezpieczeństwo dzieciom w trakcie ich pobytu w placówce	8
Standard 4. Żłobek dba o higieniczne warunki pobytu i zdrowia dzieci	9

ADAPTACJA W ŻŁOBKU

Standard 5. Żłobek zapewnia stopniową i indywidualną adaptację dziecka, prowadzoną w ścisłej współpracy z rodzicami	10
Standard 6. Żłobek wspiera dzieci w codziennym radzeniu sobie ze zmianami.....	12
Standard 7. Żłobek przygotowuje dzieci do przedszkola	13

ŻYWIENIE DZIECI W ŻŁOBKU

Standard 8. Posiłki w żłobku organizowane są w taki sposób, aby były atrakcyjne i uczące dzieci samodzielności	13
Standard 9. W żłobku, w porozumieniu z rodzicami, dba się o zrównoważone i zdrowe żywienie	14
Zalecenia dietetyczne	16

ODPOCZYNEK W ŻŁOBKU

Standard 10. Żłobek stwarza dzieciom odpowiednie warunki do snu i innych form odpoczynku, które są zgodne z ich aktualnymi potrzebami rozwojowymi	17
--	----

CZYNNOŚCI OPIEKUŃCZO – HIGIENICZNE

Standard 11. Personel wykonuje czynności opiekuńczo-higieniczne z szacunkiem dla dziecka	18
Standard 12. Żłobek tworzy odpowiednie warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne odbywały się w zgodzie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci	18

EDUKACJA I WSZECHSTRONNY ROZWÓJ DZIECKA

Standard 13. Żłobek zapewnia dzieciom warunki do zabawy i zajęć zgodnie z potrzebami rozwojowymi, preferencjami i aktualnymi zainteresowaniami	20
Standard 14. Personel zapewnia dzieciom w żłobku różnorodne zabawy i zajęcia, które wspierają całościowy rozwój dzieci	21

INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ

Standard 15. Żłobek zapewnia bezpieczną i zgodną z obowiązującymi przepisami prawa infrastrukturę wewnątrz lokalu i na placu zabaw	24
Standard 16. Aranżacja przestrzeni w żłobku zapewnia dzieciom poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa	25
Standard 17. Aranżacja przestrzeni w żłobku jest ucząca i inspirująca dzieci do różnych aktywności	25

RODZINA

Standard 18. Żłobek inicjuje i rozwija współpracę z rodzicami	28
Standard 19. Personel żłobka stwarza warunki do dialogu z rodzicami, opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji i komunikację	29

ORGANIZACJA PRACY PERSONELU - KWALIFIKACJE, KOMPETENCJE, ROZWÓJ ZAWODOWY

Standard 20. Struktura zatrudnienia personelu zapewnia sprawne funkcjonowanie żłobka ...	30
Standard 21. Personel żłobka tworzy rozwijający się i regularnie współpracujący ze sobą zespół	31
Standard 22. Personel rozwija styl opieki i komunikacji z dziećmi oparty na szacunku i uważności na potrzeby dzieci	31

Załączniki:

Załącznik Nr 1 - Ankieta samooceny w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków	33
Załącznik Nr 2 - Ankieta samooceny w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych	34
Załącznik Nr 3 - Ankieta satysfakcji dla rodziców	35

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13 grudnia 2024 r. w sprawie standardów opieki sprawowanej nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2024 r. poz. 1882).

Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U. z 2025 r. poz. 798 ze zm.).

Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. z 2026 r. poz. 236).

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673 ze zm.).

Wprowadzenie

Wczesne dzieciństwo to kluczowy okres w życiu człowieka determinujący jego późniejsze możliwości edukacyjne, zawodowe i życiowe. Najmłodsze dzieci są szczególną grupą społeczną. Na tym etapie w ich życiu zachodzą zasadnicze procesy rozwojowe oraz kształtują się podstawowe kompetencje emocjonalne, społeczne i poznawcze, dlatego też potrzebują one odpowiedniego wsparcia oraz dobrego środowiska do rozwoju i uczenia się.

Żłobek jest instytucją uzupełniającą podstawową rolę jaką pełni rodzina. Wczesna opieka i edukacja wysokiej jakości stwarza dzieciom odpowiednie warunki rozwoju ich potencjału życiowego oraz ma głęboki i długotrwały wpływ na ich funkcjonowanie. Daje dzieciom poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa i akceptacji, rozwija ciekawość świata, wspiera chęć uczenia się, ma wpływ na umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych, kształtuje umiejętności radzenia sobie w nowych warunkach, rozwija zachowania prozdrowotne oraz zapewnia optymalne dorastanie.

Wczesna opieka i edukacja dobrej jakości jest również skutecznym środkiem polityki prorodzinnej, ponieważ wspiera rodziny z małymi dziećmi i umożliwia rodzicom lepsze godzenie obowiązków rodzinnych i zawodowych, zwiększając ich szanse zatrudnienia.

Ważnym etapem budowania i rozwijania jakości opieki nad dziećmi do lat 3 jest określenie wymogów (standardów), jakie stawiane są placówce realizującej opiekę nad najmłodszymi dziećmi. Standardy są granicą jakości, mającą za zadanie zapewnić dzieciom w żłobku właściwą opiekę fizyczną i zdrowotną oraz adekwatne do wieku warunki rozwoju. Standardy pozwalają zrozumieć, czym jest jakość w systemie opieki nad dziećmi do lat 3, definiują i opisują w jaki sposób ma być organizowana i sprawowana dobrej jakości opieka, jednocześnie przekazują informacje osobom pracującym w żłobku jakie są wobec nich oczekiwania. Standardy dają także wiedzę rodzicom na temat tego, czym jest jakość i czego mogą oczekiwać od systemu opieki w żłobku.

ORGANIZACJA PRACY ŻŁOBKA

Żłobek to jedna z form opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, której zadaniem jest zapewnienie dziecku opieki w warunkach zbliżonych do warunków domowych, zagwarantowanie dziecku właściwej opieki pielęgnacyjnej oraz prowadzenie zajęć opiekuńczo - wychowawczych i edukacyjnych, uwzględniających rozwój psychomotoryczny dziecka, właściwych do wieku dziecka.

Standard 1. Żłobek funkcjonuje w oparciu o dokumenty i akty prawne regulujące podstawowe warunki opieki nad dziećmi.

1.1. Żłobek funkcjonuje w oparciu o statut:

- 1) Placówka posiada Statut zatwierdzony przez organ prowadzący – Gminę Dragacz.
- 2) Statut zawiera elementy określone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa: Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w szczególności:
 - a) nazwa i miejsce prowadzenia;
 - b) cele i zadania oraz sposób ich realizacji;
 - c) warunki przyjmowania dzieci;
 - d) zasady ustalenia opłat za pobyt i wyżywienie;
 - e) zasady udziału rodziców w zajęciach.

1.2. Żłobek posiada regulamin, określający organizację pracy placówki zgodny z przepisami prawa.

1.3. Żłobek prowadzi dokumentację związaną z opieką nad dziećmi:

- 1) Placówka posiada umowy w sprawie korzystania z usług Żłobka zawarte z rodzicami.
- 2) Personel żłobka codziennie odnotowuje obecność dzieci w dzienniku elektronicznym.
- 3) Żłobek posiada pisemne upoważnienia do odbioru dziecka, w przypadku gdy odbiera je z placówki inna osoba niż rodzic/opiekun prawny.
- 4) Placówka posiada pisemne zgody - imienne oświadczenia rodzica/opiekuna prawnego m.in. na fotografowanie i wykorzystanie wizerunku dziecka do działań informacyjnych i edukacyjnych, na udzielanie dziecku pomocy przedmedycznej oraz wykonywanie czynności higienicznych przy dziecku.
- 5) Żłobek posiada wypełnione przez rodziców/opiekunów prawnych „Karty Maluszka”, w których zawarte są najistotniejsze informacje dotyczące ich dziecka.
- 6) W przypadku dzieci z niepełnosprawnościami lub wymagającymi szczególnej opieki, placówka prowadzi dokumentację dotyczącą indywidualnych zasad opieki i pracy z dzieckiem. Indywidualny program pobytu dziecka o specjalnych potrzebach tworzy się i konsultuje na bieżąco z rodzicami/opiekunami prawnymi dziecka.

1.4. Placówka posiada procedury dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa i zdrowia dzieci:

- 1) - Procedurę zapewnienia dzieciom bezpieczeństwa podczas ich pobytu w żłobku.
- 2) - Procedurę przyprowadzania i odbierania dziecka ze żłobka.
- 3) - Procedurę spacerów i wycieczek organizowanych przez żłobek.
- 4) - Procedurę pobytu i bezpieczeństwa na placu zabaw w żłobku.
- 5) - Procedurę mycia i dezynfekcji zabawek.
- 6) - Procedurę bezpieczeństwa w sali zabaw w żłobku.
- 7) - Procedurę w przypadku choroby dziecka.
- 8) - Procedurę postępowania w sytuacji kryzysowej – ogólne zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 9) - Procedurę postępowania w przypadku podejrzenia, że wobec dziecka stosowana jest przemoc - zawartą w Standardach Ochrony Dzieci przed Krzywdzeniem.

Standard 2. Organizacja pracy żłobka uwzględnia wiek i potrzeby rozwojowe dziecka oraz potrzeby rodziców.

2.1. Organizacja pracy personelu żłobka:

- 1) Pracownicy przychodzą do pracy zgodnie z miesięcznym grafikiem ustalonym przez Dyrektora lub Wicedyrektora placówki.
- 2) W sytuacji losowej grafik jest ustalany według bieżących potrzeb.

2.2. Do obowiązków opiekuna rozpoczynającego pracę o godzinie 6.00 tj. o godzinie otwarcia żłobka należy:

- 1) Otwarcie pomieszczeń.
- 2) Sprawdzenie stanu sal pod względem bezpieczeństwa i warunków higienicznych.
- 3) Przyjmowanie dzieci i w razie potrzeby krótka rozmowa z rodzicem.
- 4) Organizacja porannego czasu wolnego dzieci dostosowana jest do ich samopoczucia.

2.3. Personel prowadzi cały dzień czynności higieniczno – pielęgnacyjne, karmienie dzieci oraz odpowiednie zajęcia dostosowane do potrzeb rozwojowych dzieci, tj.: zajęcia dydaktyczne, tematyczne, zabawy zespołowe, zabawy stolikowe, zabawy paluszkowe, relaksację, czytanie książek, warsztaty kreatywne, itp.

2.4. W żłobku dzieci mają czas na odpoczynek: leżakowanie/sen w godzinach od 11.00 do 13.00. W tym czasie część personelu dalej sprawuje opiekę nad dziećmi tj. czuwa nad ich bezpieczeństwem, a część personelu odbywa 15 minutową przerwę zgodnie z Kodeksem pracy (następuje zamiana pracowników). Przerwa odbywa się w tym samym pomieszczeniu z uwagi na możliwość pomocy w sytuacjach wyjątkowych.

2.5. W czasie odpoczynku dzieci, jeśli organizacja na to pozwala, a opiekunowie nie pozostawiają dzieci bez opieki, personel może wykonywać dodatkowe czynności wynikające ze swoich obowiązków:

- 1) Uzupełnienie dokumentacji.
- 2) Przygotowanie ogłoszeń dla rodziców i wysyłanie niezbędnych informacji.
- 3) Rozmowy indywidualne z wcześniej umówionym rodzicem/opiekunem prawnym dziecka.
- 4) Przygotowanie materiałów do zajęć dydaktycznych lub przygotowanie dekoracji.
- 5) Udział w wewnętrznych spotkaniach personelu organizowanych przez osobę kierującą placówką.
- 6) Udział w szkoleniach wewnętrznych lub zewnętrznych.
- 7) Dokonywanie samooceny swojej pracy.
- 8) Omawianie i planowanie pracy w ramach planu opiekuńczo-wychowawczo-edukacyjnego.
- 9) Wypełnianie kart obserwacji rozwoju dziecka.

2.6. W godzinach popołudniowych tj, nie wcześniej niż o godz. 15.00 następuje ponowne połączenie grup celem zapewnienia dalszej opieki. Opiekunowie pracujący do godziny 15.00 odpowiadają za przekazanie bieżących informacji rodzicom dzieci.

2.7. Organizacja placówki uwzględnia dbałość o samopoczucie i prawidłowy rozwój dzieci:

- 1) Czas przebywania dzieci w żłobku wynosi do 10 godzin. Z uwagi na dobro dziecka rekomenduje się, by czas przebywania dziecka w placówce nie przekraczał 9 godzin.
- 2) Opiekę nad dziećmi sprawują opiekunowie w liczbie określonej przez obowiązujące przepisy prawa: 1 opiekun na maksymalnie 8 dzieci powyżej 1 roku życia i 1 opiekun na 5 dzieci poniżej roku lub w przypadku, gdy w grupie jest dziecko z niepełnosprawnością.
- 3) W miarę możliwości placówki, dla zachowania stałości opieki i poczucia bezpieczeństwa u dzieci, przez większość czasu ich pobytu w żłobku towarzyszą im ci sami opiekunowie lub część z nich.
- 4) Placówka działa w oparciu o zrównoważony rytm dnia, który uwzględnia potrzeby w zakresie posiłku, odpoczynku, ruchu, zabawy i aktywności: społecznych, emocjonalnych, poznawczych i usamodzielniających dzieci. Rytm dnia jest elastyczny i dopasowany do wieku dzieci oraz ich potrzeb.
- 5) Ramowy plan dnia jest znany rodzicom i dzieciom, przekazywany jest rodzicom podczas zawierania umowy o świadczenie usług opieki nad dzieckiem oraz umieszczony na stronie mediów społecznościowych.

2.8. Organizacja dnia w żłobku:

- 6.00 - 8.30** - przyprowadzanie dzieci, powitanie dzieci, indywidualne rozmowy opiekunów z rodzicami, dowolne zabawy dzieci pod nadzorem opiekunów;
- 8.30 - 9.00** - przygotowanie do śniadania i konsumpcja;
- 9.00 - 9.15** - czynności higieniczne, toaleta, nocnikowanie;
- 9.15 - 10.30** - zajęcia, gry i zabawy tematyczne związane z porą roku, zabawy ruchowe w sali, zabawy manualne przy stolikach, zabawy z elementami tańca i rytmiki, pokazy audiowizualne dla dzieci (bajki, muzyka), spacer, zabawa na tarasach i placach zabaw;
- 10.30 - 11.00** - obiad;
- 11.00 - 11.15** - przygotowanie dzieci do snu i czynności higieniczne;
- 11.15 - 13.00** - wyciszenie, odpoczynek dzieci, drzemka;
- 13.00 - 13.30** - wybudzanie i ubieranie dzieci oraz czynności higieniczne;
- 13.30 - 14.00** - podwieczorek;
- 14.00 - 16.30** - zabawy dowolne w sali lub na placu zabaw pod opieką wychowawców, oraz rozchodzenie się dzieci do domu.

2.9. Żłobek zapewnia codzienne przebywanie dzieci na świeżym powietrzu, jeśli sprzyjają temu warunki atmosferyczne, z wyłączeniem sytuacji niskiej temperatury tj. poniżej - 5°C, silnego wiatru, deszczu, upału, smogu lub braku wystarczającej dla danej grupy ilości opiekunów.

2.10. Żłobek uwzględnia potrzeby rodziców dotyczące podstawowej opieki nad dziećmi:

- 1) Godziny otwarcia placówki, w miarę możliwości, uwzględniają potrzeby rodziców. Żłobek otwarty jest w dni robocze od poniedziałku do piątku w godzinach od 6.00 do 16.30.
- 2) Żłobek zapewnia całoroczną opiekę nad dziećmi, z wyjątkiem świąt i dni ustawowo wolnych od pracy oraz z wyłączeniem 3-tygodniowej przerwy wakacyjnej, której termin każdego roku jest ustalany z co najmniej 6-miesięcznym wyprzedzeniem.
- 3) Rodzic informowany jest o dniach wolnych z wyprzedzeniem.

- 4) Żłobek posiada stronę internetową w mediach społecznościowych oraz korzysta z aplikacji Livekid, która jest formą komunikacji z rodzicami i społecznością lokalną.

BEZPIECZEŃSTWO I ZDROWIE

Żłobek zapewnia bezpieczne i higieniczne warunki podczas codziennego pobytu dzieci w placówce. W tym celu personel dba o optymalną organizację pracy oraz stale monitoruje warunki pobytu dzieci. Personel identyfikuje sytuacje potencjalnie zagrażające bezpieczeństwu dzieci oraz opracowuje odpowiednie procedury bezpieczeństwa, by zapobiegać wypadkom oraz innym sytuacjom niepożądanym. Personel zna procedury zwiększające bezpieczeństwo przebywających w żłobku dzieci, odbywa regularne badania oraz szkolenia z dziedziny BHP i pierwszej pomocy.

Standard 3. Żłobek zapewnia bezpieczeństwo dzieciom w trakcie ich pobytu w placówce.

3.1. Żłobek posiada procedury bezpieczeństwa, dotyczące postępowania personelu w sytuacjach potencjalnie zagrażających bezpieczeństwu dzieci:

- 1) Pracownicy żłobka posiadają kwalifikacje zawodowe oraz przeszkolenie z zakresu BHP, PPOŻ i pierwszej pomocy przedmedycznej.
- 2) Żłobek posiada procedurę przyprowadzania i odbierania dzieci, zawierającą w szczególności: odbiór przez osoby upoważnione (imienne oświadczenie), postępowanie w sytuacji wątpliwości, co do stanu psychofizycznego rodzica/opiekuna (np. wygląd lub zachowanie wskazujące na stan nietrzeźwości lub stan pod wpływem środków odurzających czy substancji psychotropowych).
- 3) Żłobek posiada procedurę dotyczącą wyjść na plac zabaw i poza teren placówki, zawierającą w szczególności: sprawdzenie stanu liczbowego dzieci, sprawdzenie czy teren placu zabaw jest bezpieczny, zebranie zgód rodziców na wycieczkę, sporządzenie karty wycieczki.
- 4) Wszyscy pracownicy znajomość procedur poświadczają podpisem.

3.2. Bezpieczeństwo w salach i innych pomieszczeniach Żłobka:

- 1) Przestrzeń w salach jest odpowiednio zabezpieczona, w szczególności: brak dostępu do otwartego okna, kaloryfery posiadają osłony, instalacja elektryczna jest zabezpieczona przed dziećmi, narożniki w salach posiadają zabezpieczające miękkie osłonki, inne według potrzeb.
- 2) Zabezpieczenie drzwi zewnętrznych elektromagnesem, oraz system domofonowy uniemożliwia wtargnięcie osoby niepowołanej do żłobka.
- 3) Zabawki, sprzęt zabawowy i wszelkie urządzenia spełniają wymagania bezpieczeństwa i higieny oraz posiadają niezbędne atesty/certyfikaty.
- 4) Miejsce do przechowywania sprzętu i środków utrzymania czystości jest zabezpieczone przed dostępem dzieci i we właściwy sposób oznakowane.

3.3. Żłobek posiada wypracowane sposoby postępowania podczas zaistnienia wypadków oraz innych sytuacji awaryjnych:

- 1) Personel ma aktualne (uzupełniane raz na dwa lata) przeszkolenie w zakresie udzielania dziecku pierwszej pomocy.
- 2) Apteczka z podstawowymi środkami opatrunkowymi, niezbędnymi środkami do udzielania pierwszej pomocy i instrukcją o zasadach udzielania pierwszej pomocy jest dostępna dla personelu i regularnie aktualizowana przez osobę wyznaczoną.
- 3) Na terenie placówki opiekunowie mają stały dostęp do telefonu oraz listy numerów alarmowych, a także listy numerów kontaktowych do rodziców dzieci.
- 4) Placówka posiada opracowaną procedurę postępowania w sytuacji kryzysowej po zaistnieniu wypadku dziecka, obejmującą w szczególności: udzielenie pomocy przedmedycznej oraz wezwanie fachowej pomocy medycznej, powiadomienie rodziców lub opiekunów prawnych.
- 5) We wszystkich sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia dziecka, każdorazowo powiadamia się rodzica lub opiekuna prawnego dziecka oraz wzywa się Zespół Ratownictwa Medycznego.
- 6) Placówka posiada opracowane procedury ewakuacji i ochrony przeciwpożarowej w formie Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego.

Standard 4. Żłobek dba o higieniczne warunki pobytu i zdrowie dzieci

4.1 W Żłobku zapewnia się właściwe warunki higieniczne:

- 1) Personel posiada aktualne badania sanitarno-epidemiologiczne oraz badania określające zdolność do wykonywania pracy na danym stanowisku wykonane przez właściwego lekarza medycyny pracy.
- 2) Wszystkie pomieszczenia są regularnie sprzątane według ustalonych procedur.
- 3) Stosowane są środki o szerokim spektrum działania do dezynfekcji rąk, zabawek, małych i dużych powierzchni.
- 4) Zorganizowane jest pomieszczenie gospodarcze do przechowywania środków myjących i sprzętu porządkowego ze zlewem.

4.2 Żłobek posiada opracowane procedury postępowania w przypadku zachorowania dziecka:

- 1) Dzieci chore (na choroby zakaźne oraz przeziębione) nie są w tym dniu przyjmowane do żłobka.
- 2) Pobyt w żłobku dzieci przewlekłe chorych jest rozpatrywany indywidualnie, na podstawie zaświadczenia lekarskiego.
- 3) Procedurę postępowania w przypadku zachorowania dziecka podczas pobytu w żłobku, zawierającą w szczególności: zawiadomienie rodzica o chorobie, obowiązek odbioru dziecka przez osobę upoważnioną.
- 4) Opiekunowie nie podają dzieciom leków.
- 5) W przypadku zachorowania dziecka w czasie jego pobytu w żłobku, opiekun pozostaje z dzieckiem do przybycia rodzica/opiekuna prawnego, dbając o jego samopoczucie psychiczne.
- 6) Rodzice są poinformowani, podczas zapisu dziecka do placówki, o procedurach dotyczących postępowania w przypadku choroby dziecka.

4.3 Dzieci każdego dnia przebywają na świeżym powietrzu:

- 1) Niemowlętom zapewnia się, w miarę możliwości, leżakowanie lub zabawę na świeżym powietrzu na tarasie balkonowym.
- 2) Starsze dzieci codziennie, z wyłączeniem sytuacji, gdy temperatura spada poniżej -5°C, wieje silny wiatr, pada deszcz, występuje smog lub upał, wychodzą na plac zabaw, inny teren zielony lub spacer w okolicy przyległej do żłobka.

ADAPTACJA W ŻŁOBKU

Pójście do żłobka to ważne wydarzenie w życiu dziecka i jednocześnie duży stres. Zadaniem dorosłych, rodziców i opiekunów, powinno być stworzenie takich warunków, by proces adaptacji przebiegł jak najłagodniej, czyli był stopniowy, rozłożony w czasie oraz dostosowany do indywidualnych potrzeb dziecka. Podstawowym celem pracy w czasie adaptacji jest umożliwienie dziecku zdobycia zaufania do nowego otoczenia oraz zbudowanie więzi z opiekunem, który prowadzi proces jego adaptacji.

Gdy dzieci zaczynają uczęszczać regularnie do żłobka, muszą radzić sobie codziennie z wieloma zmianami. Zmiany te, zwane sytuacjami przejścia, to: poranne powitanie ze żłobkiem i pożegnanie z rodzicami, zmiany opiekunów, pomieszczeń i aktywności w ciągu dnia oraz popołudniowe pożegnanie ze żłobkiem i powrót do domu.

Opiekun pełni rolę łącznika pomiędzy domem a żłobkiem, czy sytuacją znaną a nową w żłobku, z którą dziecko musi sobie poradzić. Szczególnego wsparcia potrzebują wówczas dzieci chodzące do żłobka od niedawna oraz dzieci po dłuższej nieobecności w placówce, np. z powodu choroby.

Ważnym zadaniem placówki jest również przygotowanie dzieci do kolejnego przejścia, czyli pójścia do przedszkola. Opiekunowie, poprzez codzienną pracę z dziećmi oraz współpracę z rodzicami, wspierają ich kompetencje, które pomogą im w udanym starcie przedszkolnym, np. rozwój samodzielności, budowanie pozytywnego i realnego obrazu przedszkola. Wsparcie dzieci w sytuacjach przejścia zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz rozwija ich umiejętności adaptowania się do zmieniających się warunków, co stanowi jedną z kluczowych kompetencji nabytych w dzieciństwie.

Standard 5. Żłobek zapewnia stopniową i indywidualną adaptację dziecka, prowadzoną w ścisłej współpracy z rodzicami.

5.1. Adaptacja dziecka w placówce odbywa się w oparciu o opracowany program adaptacyjny:

- 1) Program jest oparty na aktualnej wiedzy dotyczącej psychologii i pedagogiki małego dziecka.
- 2) Program jest opracowany pisemnie, wszyscy pracownicy żłobka rozumieją i akceptują jego założenia.
- 3) Program jest dostępny dla rodziców - o jego założeniach rodzice są informowani przez Dyrektora lub Wicedyrektora placówki przed podpisaniem umowy o świadczenie usługi opieki w żłobku.

5.2. Adaptacja jest prowadzona w ścisłej współpracy z rodzicami dziecka:

- 1) Dyrekcja żłobka przed rozpoczęciem uczęszczania dziecka do żłobka przekazuje rodzicom potrzebne informacje na temat funkcjonowania placówki oraz umożliwia poznanie przyszłych opiekunów dziecka w żłobku.
- 2) Zarówno dyrekcja jak też opiekunowie ukierunkowują rodziców, w jaki sposób mogą przygotować dziecko do uczęszczania do placówki opiekuńczej.
- 3) Opiekunowie wprowadzają rodziców w założenia i przebieg procesu adaptacyjnego oraz rolę rodziców w tym okresie, udzielają rodzicom wskazówek w tym zakresie.
- 4) Opiekunowie umożliwiają rodzicom zapoznanie się z przestrzenią żłobka i pomieszczeniami, z których korzysta grupa dziecka.
- 5) Opiekunowie zbierają informacje od rodziców na temat rozwoju dziecka, jego przyzwyczajęń i potrzeb dotyczących sytuacji dnia codziennego oraz ich priorytetów wychowawczych np. poprzez informacje zawarte w „Karcie Maluszka” oraz rozmowę indywidualną.
- 6) Żłobek umożliwia rodzicom towarzyszenie dziecku podczas procesu adaptacji tj. przy poznawaniu nowego otoczenia i nawiązywaniu więzi z opiekunami.

5.3. Adaptacja jest prowadzona indywidualnie, zgodnie z potrzebami każdego dziecka:

- 1) Proces adaptacji jednego dziecka prowadzą opiekunowie przypisani do grupy, którzy są dostępni dla dziecka i ściśle współpracują z jego rodziną.
- 2) Adaptacja dziecka w placówce rozpoczyna się od udziału wraz z rodzicem w krótkich spotkaniach adaptacyjnych, podczas których opiekunowie budują kontakt z dzieckiem i stopniowo przejmuje opiekę od rodzica.
- 3) Opiekunowie po spotkaniach adaptacyjnych, na podstawie obserwacji, podejmują decyzję o przebiegu dalszej adaptacji dziecka.
- 4) Opiekunowie dbają o poczucie bezpieczeństwa dziecka, umożliwiając stałe korzystanie z obiektów zastępczych, przytulanki, ulubionej zabawki, wprowadzając różne rytuały podczas pożegnań.
- 5) Opiekunowie zachęcają rodziców, by na początku dziecko przebywało krócej w żłobku i stopniowo jego pobyt był wydłużany.
- 6) Opiekunowie i rodzice codziennie wymieniają informacje na temat samopoczucia dziecka i jego funkcjonowania w żłobku i w domu, np. co jadło, jak się bawiło.

5.4. Opiekunowie stopniowo wprowadzają dzieci w funkcjonowanie grupy:

- 1) Grupę prowadzą stali opiekunowie, minimalizuje się udział nieznanych dzieciom osób.
- 2) W czasie adaptacji dzieci na początku przebywają tylko w swoich salach i stopniowo są zapoznawane z innymi pomieszczeniami.
- 3) Opiekunowie stopniowo zapoznają dzieci z rytmem dnia oraz z zasadami i rytuałami grupowymi, uwzględniają przyzwyczajenia i nawyki dzieci związane z sytuacjami codziennymi (np. pory snu, pory posiłków) i stopniowo w ciągu roku uczą dzieci wspólnego rytmu funkcjonowania.
- 4) Prowadzący adaptację, stopniowo wspiera dziecko w nawiązywaniu kontaktów z pozostałymi opiekunami i innymi dziećmi w grupie.

Standard 6. Żłobek wspiera dzieci w codziennym radzeniu sobie ze zmianami.

6.1. Opiekunowie pomagają dzieciom w codziennych przejściach z domu rodzinnego do żłobka oraz ze żłobka do domu:

- 1) Odpowiednia liczba personelu pozwala by opiekunki z grupy mogły przywitać się z dzieckiem i jego rodziną oraz towarzyszyć dziecku w pożegnaniu z rodzicem.
- 2) Znany dziecku opiekun każdego dnia wita dziecko, nawiązując z nim ciepły kontakt: uśmiecha się, zwraca się do niego po imieniu.
- 3) Powitaniu dziecka i pożegnaniu z rodzicem towarzyszy atmosfera spokoju oraz braku pośpiechu ze strony rodzica i opiekuna.
- 4) Opiekun codziennie przy powitaniu i pożegnaniu ze żłobkiem krótko rozmawia z rodzicem o dziecku.
- 5) Znany dziecku opiekun zawsze towarzyszy dziecku w czasie rozstania z rodzicem i przejmuje bezpośrednio od niego opiekę.
- 6) Opiekun ułatwia dziecku codzienne rozstanie się z rodzicem, wprowadzając różne rytuały (np. pomachanie, przesyłanie buziaczka), zachęcając do przynoszenia obiektów zastępczych, ulubionych zabawek - przytulank.
- 7) Dzieci stopniowo rozstają się z rodzicem, a czas i forma towarzyszenia rodzica dostosowana jest do samopoczucia i możliwości rozwojowych oraz stopnia adaptacji dziecka, np. rodzic może pobyć z dzieckiem w szatni.
- 8) Opiekunowie wspierają rodziców, którzy mają trudności z rozstaniem z dzieckiem, np. wspólnie ustalają czas i sposób porannych rozstań, informują telefonicznie o samopoczuciu dziecka.
- 9) Codziennie organizowane jest wspólne powitanie dzieci w grupie.
- 10) Opiekunowie stosują rytuały pomagające dzieciom w popołudniowym pożegnaniu ze żłobkiem, np. pomachanie, przesłanie buziaczka, „piąteczka”.
- 11) Żłobek aranżuje przestrzeń tak, by sprzyjała codziennym powitaniom i pożegnaniom, np. wygodne miejsce dla rodziców w szatni lub w sali, wieszak dla rodziców, przewijak.

6.2. Opiekunowie dbają, aby zmiana opiekunów w ciągu dnia była dla dzieci stopniowa:

- 1) Opiekun zawsze uprzedza dzieci wcześniej, że wyjdzie i kto pozostanie z dziećmi oraz żegna się z dziećmi i mówi, kiedy znowu przyjdzie.
- 2) W miarę możliwości placówki, opiekun, który jest zmiennikiem, przychodzi wcześniej, by dzieci mogły się z nim przywitać i zaakceptować zmianę opiekuna.

6.3. Opiekunowie ułatwiają dzieciom przejścia związane ze zmianą aktywności i zmianą pomieszczeń:

- 1) Opiekunowie zawsze uprzedzają dzieci o zmianie aktywności w ciągu dnia, np. mówiąc dzieciom, co się za chwilę wydarzy, czy pokazując dzieciom zobrazony rytm dnia.
- 2) Opiekunowie umożliwiają dzieciom wcześniejsze poznanie nowych dla nich pomieszczeń w towarzystwie znanego im opiekuna.
- 3) Opiekunowie uprzedzają dzieci o przejściu do innego pomieszczenia.
- 4) Opiekunowie umożliwiają dzieciom wzięcie swoich ulubionych zabawek lub osobistych rzeczy do innego pomieszczenia.

Standard 7. Żłobek przygotowuje dzieci do przedszkola.

7.1. Opiekunowie budują pozytywny i realny obraz przedszkola:

- 1) Opiekunowie opowiadają i czytają dzieciom książeczki o przedszkolu.
- 2) W miarę możliwości, opiekunowie organizują odwiedziny w pobliskim przedszkolu, gdzie dzieci poznają ogródek przedszkolny, budynek, salę.

7.2. Opiekunowie współpracują z rodzicami w obszarze przygotowania dzieci do przedszkola:

- 1) Opiekunowie przygotowują i przekazują rodzicom wnioski z obserwacji rozwoju ich dziecka w żłobku, np. poprzez spotkanie lub informację pisemną.
- 2) Opiekunowie przekazują rodzicom informacje na temat sposobów przygotowania dziecka do przedszkola, np. poprzez zebranie, materiały informacyjne.
- 3) Opiekunowie zachęcają rodziców do odwiedzenia przyszłego przedszkola dziecka i skorzystania z dostępnych form adaptacji w wybranej placówce.

7.3. Opiekunowie pomagają dzieciom pożegnać się ze żłobkiem: opiekunowie uprzedzają dzieci, że niedługo przejdą do przedszkola, wspierają dzieci w radzeniu sobie z różnymi emocjami oraz wzmacniają pozytywne nastawienie dzieci do zmiany. Opiekunowie mogą zorganizować uroczyste pożegnanie dziecka ze żłobkiem oraz umożliwiają absolwentom odwiedziny w żłobku.

ŻYWIENIE DZIECI W ŻŁOBKU

Standard 8. Posiłki w żłobku organizowane są w taki sposób, aby były przyjemne i uczące dzieci samodzielności.

8.1. Opiekunowie mają wiedzę o zwyczajach żywieniowych każdego dziecka:

- 1) Na bieżąco zbierają informacje od rodziców na temat potrzeb, preferencji i umiejętności dzieci w sytuacji posiłku.
- 2) Prowadzą bieżące obserwacje na temat potrzeb, preferencji i umiejętności dzieci podczas posiłku.

8.2. Cały personel placówki kształtuje spokojną i bezpieczną emocjonalnie atmosferę podczas posiłku, a swoimi działaniami wpływa na rozwijanie samodzielności dzieci podczas spożywania posiłku:

- 1) W sali znajduje się specjalnie zaaranżowane miejsce do spożywania posiłków.
- 2) Opiekunowie towarzyszą dzieciom w czasie posiłku, są spokojni, siedzą i rozmawiają z dziećmi.
- 3) Personel jest skoncentrowany na potrzebach dzieci, uwzględnia ich werbalne i pozawerbalne sygnały zarówno odnośnie potrzeby jedzenia, jak i ilości spożywanych potraw.
- 4) Opiekunowie wprowadzają rytuały w czasie wspólnego posiłku, np. piosenka sygnalizująca początek posiłku, powiedzenie „smacznego”, spokojna muzyka.
- 5) Opiekunowie przeznaczają na posiłek tyle czasu, by dzieci jadły bez pośpiechu, zgodnie ze swoim tempem i aktualnymi możliwościami.
- 6) Dzieci niepotrafiące samodzielnie jeść są karmione wyłącznie przez znanych im opiekunów, którzy pozostają z nimi w indywidualnym kontakcie i są uważni na ich sygnały.

- 7) Opiekunowie rozmawiają z dziećmi o posiłkach, proponują im potrawy, tłumaczą nazwy i omawiają składniki dania.
- 8) W placówce wyznaczone jest miejsce, w którym jadłospis jest dostępny dla rodziców oraz w miarę możliwości dla dzieci w postaci graficznej, np. poprzez zdjęcia potraw.
- 9) Opiekunowie nie zmuszają dzieci do jedzenia - to dziecko decyduje, co i ile zje z oferowanych mu potraw.
- 10) Opiekunowie nie nagradzają dzieci za zjedzenie oraz nie karzą ich za odmowę zjedzenia posiłku.
- 11) Opiekunowie stopniowo uczą dzieci samodzielnego jedzenia, biorąc pod uwagę poziom umiejętności i gotowości dziecka.
- 12) Personel podaje jedzenie w taki sposób, aby dzieci miały możliwość podejmowania decyzji, co do wyboru i ilości jedzenia, pytając się co i ile nałożyć.
- 13) Opiekunowie akceptują każdą formę spożywania posiłku przez dzieci: butelka, jedzenie rękoma, sztućcami.
- 14) Opiekunowie wspólnie z dziećmi (w zależności od wieku) przygotowują naczynia i sztućce oraz uczą dzieci sprzątania po posiłku, np. dzieci przynoszą i odnoszą na tacę naczynia i sztućce, przynoszą potrawy, wycierają stoły.
- 15) Opiekunowie aranżują układ stolików podczas posiłku, aby sprzyjał wspólnotowości i społecznym relacjom, np. możliwość rozmowy, wzajemnej pomocy.
- 16) Opiekunowie uczą dzieci podstawowych zasad zachowania przy stole np. jemy przy stolikach, nie zabieramy sobie jedzenia, czekamy na swoją kolej, podajemy sobie naczynia z potrawami.
- 17) Opiekunowie wprowadzają podstawowe zwroty grzecznościowe, głównie poprzez modelowanie: proszę, dziękuję, smacznego.

Standard 9. W żłobku, w porozumieniu z rodzicami, dba się o zrównoważone i zdrowe żywienie dzieci.

9.1. Żywnienie w żłobku jest zgodne z aktualną wiedzą dotyczącą norm żywienia małych dzieci: podstawą do planowania posiłków dla danej grupy wiekowej są aktualne normy żywieniowe opracowane przez Instytut Żywności i Żywienia im. prof. dr med. Aleksandra Szczygła w Warszawie.

9.2. Żłobek zapewnia odpowiednią organizację żywienia:

- 1) W żłobku oferuje się dzieciom od trzech do czterech posiłków o regularnych porach.
- 2) Różnicuje się jadłospis z uwzględnieniem danej grupy wiekowej ze względu na odmienne potrzeby dietetyczne: dla dzieci młodszych do pierwszego roku życia (zazwyczaj dieta indywidualna) i dzieci starszych.
- 3) Uwzględnia się przy komponowaniu posiłków normy kalorii, składniki pokarmowe oraz zalecenia dotyczące żywienia dzieci zdrowych w wieku niemowlęcym i dla grupy wiekowej do 3 roku życia.

9.3. W Żłobku dostępne są diety podstawowe i eliminacyjne:

- 1) Dzieci zdrowe otrzymują żywnienie z diety podstawowej.

- 2) W przypadku zgłoszonego problemu żywieniowego, z diety dziecka wyklucza się produkty przeciwwskazane. Diety eliminacyjne będą także stosowane na podstawie zaświadczenia lekarskiego.
- 3) Intendent/dietetyk na podstawie przeprowadzonego wywiadu, zaświadczenia lekarskiego proponuje możliwą dietę do realizacji w ramach żywienia zbiorowego oraz współpracuje z rodzicem przy wyprowadzaniu dziecka z alergii, wprowadzając stopniowo produkty alergizujące.

9.4. Opiekunowie dbają o to, by dzieci miały stały i swobodny dostęp do napojów:

- 1) Napoje oraz kubeczki, bidony lub butelki wystawione są w miejscu widocznym i dostępnym dla dzieci, na wysokości ich wzroku.
- 2) Opiekunowie uczą dzieci korzystania z miejsca z wystawionymi napojami.
- 3) Personel kilka razy w ciągu dnia przypomina o napojach i proponują dzieciom coś do picia.
- 4) W czasie upałów dzieci mają dostęp do napojów również na placu zabaw oraz podczas spacerów.

9.5. Żłobek współpracuje z rodzicami w zakresie żywienia dzieci w placówce:

- 1) W żłobku zbiera się informacje od rodziców na temat potrzeb i preferencji żywieniowych dzieci oraz ewentualnych nietolerancji pokarmowych i alergii pokarmowych poprzez: wstępny wywiad opiekuna z rodzicem, a w przypadku problemów żywieniowych pogłębiony wywiad żywieniowy z rodzicem.
- 2) Na tablicy ogłoszeń udostępniony jest aktualny jadłospis dla dzieci zdrowych.
- 3) Opiekunowie codziennie informują rodziców, co i ile zjadło dziecko w żłobku, poprzez np. rozmowę przy odbiorze lub krótką informację pisemną.
- 4) Żłobek umożliwia rodzicom kontakt z intendentem/dietetykiem, by wesprzeć rodziców w prawidłowym żywieniu dzieci zdrowych, np. poprzez spotkanie indywidualne.
- 5) W przypadku dzieci ze stwierdzoną otyłością prostą lub innymi zaburzeniami, powstałymi na skutek nieprawidłowego żywienia, proponuje się rodzicom konsultację u lekarza – specjalisty.

9.6. Żłobek promuje zdrowe odżywianie i kształtuje zdrowe nawyki żywieniowe u dzieci:

- 1) Zapewnia dzieciom zdrowe posiłki.
- 2) Prowadzi zajęcia edukacyjne dla najstarszych dzieci dotyczące zdrowego żywienia poprzez, np. zabawy i warsztaty kulinarne.
- 3) Podczas imprez i uroczystości dla dzieci i rodziców w żłobku promuje się zdrowe wypieki i słodczyce, a unika się gotowych wysoko przetworzonych produktów cukierniczych.

Zalecana literatura:

- 1) *Weker H., Barańska M. Żywienie niemowląt i małych dzieci. Zasady postępowania w żywieniu zbiorowym. Warszawa: Instytut Matki i Dziecka 2014.*
- 2) *Weker H., Barańska M., Strucińska M. Poradnik żywienia dziecka w wieku od 1. do 3. roku życia. Praktyczne zastosowanie Norm Żywienia opracowanych przez Grupę Ekspertów w 2012. Warszawa: Zakład Żywienia, Instytut Matki i Dziecka 2012.*

- 3) *Jarosław M. Normy żywienia dla populacji Polski. Warszawa: Instytut Żywności i Żywienia 2017*

Zalecenia dietetyczne

Żywność jest ważnym elementem warunkującym zdrowie i prawidłowy rozwój dziecka. Podkreślany przez WHO (World Health Organization) fakt, że stan zdrowia aż w 70% zależy od czynników środowiskowych, uzasadnia twierdzenie, iż prawidłowe żywienie jest najważniejszym rodzajem profilaktyki wielu schorzeń. Właściwe żywienie musi zaspokajać zapotrzebowanie organizmu na substancje energetyczne, poszczególne składniki odżywcze (białka, tłuszcze, węglowodany) oraz powinno opierać się na spożywaniu produktów zgodnie z tzw. piramidą żywieniową.

Potrzeby żywieniowe dzieci – zapotrzebowanie na energię, podstawowe składniki pokarmowe i płyny – zmieniają się zgodnie z tempem wzrastania i aktywnością fizyczną. Prawidłowe żywienie warunkuje harmonijny wzrost i dojrzewanie, dobre samopoczucie, sprawność fizyczną oraz zdolność do nauki. Dzięki odpowiednio zbilansowanej diecie organizm jest nie tylko chroniony przed niedoborami pokarmowymi, ale także zmniejsza się ryzyko wystąpienia wielu chorób powstających na tle wadliwego żywienia.

9.7. Żłobek zapewnia zbilansowane żywienie dzieci:

- 1) Zapewnia się urozmaicenie jadłospisu, stopniowo wprowadza się i przyzwyczaja się dzieci do nowych produktów.
- 2) Zapewnia się różnorodność posiłków pod względem doboru produktów i ich konsystencji.
- 3) Zapewnia się różnorodność barwy, smaku i zapachu podczas komponowania posiłków, tak by posiłki były atrakcyjne dla dzieci nie tylko odżywczo, ale również smakowo i wizualnie.
- 4) Unika się nadmiernego rozdrobnienia produktów, np. przecierania, miksowania.
- 5) Sposób żywienia uwzględnia urozmaicony asortyment produktów z każdej grupy, np. węglowodany: kasze, ryże, makarony, pieczywo itp.
- 6) W tworzeniu jadłospisu uwzględnia się sezonowość produktów (warzywa i owoce) oraz ich występowanie w naszej strefie klimatycznej.
- 7) Posiłki podstawowe zawierają produkty białkowe pochodzenia zwierzęcego oraz odpowiednią ilość błonnika pokarmowego.
- 8) Chude mięso czerwone, w tym wędliny, są spożywane nie częściej niż dwa razy w tygodniu, jaja kurze – w dni, kiedy nie jest spożywane mięso. Mięso drobiowe jest spożywane dwa, trzy razy w tygodniu, natomiast ryby – raz, dwa razy w tygodniu.
- 9) Warzywa i owoce są podawane dzieciom w postaci gotowanej lub na surowo każdego dnia.
- 10) Potrawy powinny być lekkostrawne i przygotowane z uwzględnieniem dozwolonych technik obróbki.
- 11) Nie stosuje się produktów wysoko przetworzonych, słodzonych oraz dosalanych.
- 12) Potrawy przyprawia się stosując zioła i delikatne przyprawy jako alternatywę dla soli i cukru.
- 13) Do picia podaje się wodę niskomineralizowaną, źródłaną, herbaty ziołowe, owocowe, soki lub nektary owocowe bez cukru.

ODPOCZYNEK W ŻŁOBKU

Standard 10. Żłobek stwarza dzieciom odpowiednie warunki do snu i innych form odpoczynku, które są zgodne z ich aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi.

10.1. Opiekunowie mają wiedzę o potrzebach i przyzwyczajeniach każdego dziecka w zakresie snu i innych form odpoczynku:

- 1) Na bieżąco zbierają informacje od rodziców i dzieci, w zależności od ich wieku, na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajzeń w zakresie snu i odpoczynku.
- 2) Prowadzą systematyczną obserwację dzieci w zakresie indywidualnych potrzeb i przyzwyczajzeń w kwestii snu i odpoczynku.

10.2. Opiekunowie organizują dla dzieci różne formy odpoczynku i relaksu:

- 1) W żłobku istnieje cały zakres różnorodnych form odpoczynku i relaksu dla dzieci podczas ich pobytu w sali i na dworze, np. sen, leżenie, słuchanie bajek, oglądanie książeczek, zabawa, relaks przy muzyce, ruch, przebywanie na dworze, spacer.
- 2) Opiekunowie znają różne potrzeby dzieci i dostosowują do tego formy odpoczynku i relaksu, np. wyciszenie, odprężenie, sen.
- 3) Opiekunowie proponują różne formy odpoczynku i relaksu, ale dzieci same decydują o tym, czy, w jaki sposób i jak długo z nich korzystają.
- 4) Opiekunowie dbają, aby w planie dnia zachować równowagę pomiędzy aktywnością, zabawą dzieci a możliwością wyciszenia się, odpoczynkiem.
- 5) Opiekunowie codziennie przebywają z dziećmi na świeżym powietrzu, uwzględniając warunki pogodowe, tj. nie wychodzą w czasie silnego wiatru, deszczu, upału, smogu, temperatury poniżej - 5°C.

10.3. Opiekunowie dbają o spokojną i bezpieczną atmosferę podczas zasypiania, snu i wybudzania się dzieci:

- 1) Opiekunowie w czasie sytuacji zasypiania, snu i wybudzania dzieci są spokojni, rozluźnieni i nie spieszą się.
- 2) W czasie zasypiania dziecku towarzyszy znany opiekun, który dba o to, żeby dzieci spały w znanym sobie miejscu, w którym czują się bezpiecznie.
- 3) W sytuacji nieobecności znanego opiekuna, inne osoby mają możliwość korzystania z informacji dotyczących przyzwyczajzeń dziecka w kwestii snu, np. gdzie dziecko śpi, jakich ma sąsiadów podczas drzemki i jakie są jego rytuały z nią związane.
- 4) Opiekunowie tworzą dzieciom odpowiednie warunki do samodzielnego przygotowania się do snu, dają możliwość rozbierania się i ubierania w swoim tempie i na poziomie swoich umiejętności.
- 5) Opiekunowie w czasie zasypiania i wybudzania dzieci stosują wyciszające i odprężające rytuały.
- 6) Opiekunowie nie zmuszają dzieci do spania ani do położenia się, jeśli nie mają one takiej potrzeby, jednocześnie uwzględniają, że dzieci mogą budzić się i wstawać w różnym czasie.
- 7) Opiekunowie stwarzają warunki do zabawy dla dzieci, które nie śpią lub wcześniej wstały tak, aby dzieci nie przeszkadzały sobie nawzajem.

- 8) Opiekunowie dbają o to, aby w czasie odpoczynku dzieci mogły mieć przy sobie przedmioty, które są dla nich ważne i zapewniają im poczucie bezpieczeństwa.
- 10.4. Opiekunowie aranżują przestrzeń w czasie snu i innych form odpoczynku w taki sposób, żeby sprzyjała odprężeniu i wyciszeniu się dzieci:
 - 1) Placówka zapewnia dzieciom do snu odrębną salę.
 - 2) Dzieci mają własne i oznaczone miejsce do spania, aby mogły je łatwo rozpoznać i czuły się bezpiecznie.
 - 3) Opiekunowie, w miarę możliwości placówki, w taki sposób aranżują przestrzeń, aby dzieci mogły, ze względu na własne preferencje, wybierać miejsce do spania blisko innych dzieci lub w oddaleniu od innych.
 - 4) Dzieci mają znane im miejsce, gdzie mogą odłożyć ubrania, które zdjęły, np. krzeselka, półki.
 - 5) Opiekunowie w taki sposób aranżują przestrzeń w sali, aby dzieci mogły odpocząć, np. domek, miękkie poduszki.
 - 6) Opiekunowie umożliwiają dzieciom stały i swobodny kontakt z materiałami naturalnymi i masami plastycznymi, które poprzez swoją strukturę odprężają je i wyciszają.

CZYNNOŚCI OPIEKUŃCZO-HIGIENICZNE

Standard 11. Personel wykonuje czynności opiekuńczo-higieniczne z szacunkiem dla dziecka, budując z nim relację.

11.1. Czynności opiekuńczo-higieniczne są wykonywane przez bliskich dziecku opiekunów:

- 1) W okresie adaptacji czynności opiekuńczo-higieniczne przejmuje od rodziców i wykonuje opiekun, z którym dziecko buduje więź natomiast po okresie adaptacji stopniowo przejmują nad dzieckiem opiekę inni znani mu z grupy opiekunowie.
- 2) Czynności opiekuńczo-higienicznych nie są wykonywane przez osoby, których dziecko nie zna lub, z którymi nie czuje się bezpiecznie.

11.2. Opiekunowie stwarzają warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne przebiegały w spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosferze:

- 1) Opiekunowie są uważni na odczytywanie sygnałów werbalnych i pozawerbalnych od dziecka, jednocześnie są delikatni, nie spieszą się, nie zajmują się dzieckiem rutynowo.
- 2) Opiekunowie pozostają w kontakcie wzrokowym z dzieckiem, rozmawiają z nim, opisują, co robią, obserwują reakcje dziecka dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu.

Standard 12. Żłobek tworzy odpowiednie warunki, aby czynności opiekuńczo-higieniczne odbywały się w zgodzie z aktualnymi potrzebami i możliwościami rozwojowymi dzieci.

12.1. Opiekunowie mają wiedzę dotyczącą indywidualnych potrzeb i przyzwyczajęń dzieci oraz stopnia ich samodzielności w obszarze czynności opiekuńczo – higienicznych: zbierają informacje od rodziców na temat indywidualnych potrzeb i przyzwyczajęń dzieci oraz stopnia ich samodzielności w obszarze czynności opiekuńczo-higienicznych podczas spotkań wstępnych oraz przy każdej znaczącej zmianie w tym obszarze u dziecka.

12.2. Opiekunowie podczas każdej sytuacji opiekuńczo - higienicznej uwzględniają indywidualne potrzeby i możliwości dzieci oraz stopień ich samodzielności:

- 1) W ramowym planie dnia jest uwzględniona odpowiednia ilość czasu na czynności opiekuńczo-higieniczne, takie jak mycie, ubieranie i rozbieranie.
- 2) Opiekunowie dają tyle czasu i wsparcia dzieciom, aby mogły one w swoim tempie uczyć się samodzielności.
- 3) Uczą dzieci różnych nawyków higienicznych i porządkowych, np. mycie rąk przed posiłkiem, wieszanie ubrań w szatni, chowanie butów do szafki, spuszczenie wody w toalecie.
- 4) Przejście z pieluszki na nocnik jest przeprowadzane po obserwacji gotowości dziecka oraz po uzgodnieniach z rodzicami i nie wcześniej niż po ukończeniu 1,5 r. życia przez dziecko.
- 5) Opiekunowie przypominają dzieciom o możliwości korzystania z toalety, szczególnie tym, które są w trakcie nauki korzystania z nocnika, ale dzieci same decydują, czy chcą z niej korzystać, czy nie.
- 6) Dziecko nie jest zawstydzane, ani nie spotyka się z rozczarowaniem opiekunów, gdy załatwi się w ubranie lub pobrudzi się.
- 7) Nie stosuje się systemu kar i nagród w czasie czynności opiekuńczo - higienicznych, natomiast starają się wzmacniać u dziecka poczucie sukcesu z dokonywanych, nawet niewielkich postępów.
- 8) Opiekunowie uwzględniają prawo dziecka do towarzystwa lub do odizolowania się w łazience.

12.3. Opiekunowie aranżują przestrzeń związaną z realizacją czynności opiekuńczo-higienicznych w taki sposób, aby wspierała poczucie bezpieczeństwa dzieci i ich samodzielność:

- 1) Łazienka jest przytulnym miejscem dla dzieci, np. pachnąca, ciepłe oświetlenie, przyjemny wystrój, a miejsce do przewijania jest wydzielone.
- 2) Umywalki i toalety są dostosowane do wzrostu dzieci.
- 3) Miejsca na osobiste rzeczy dzieci w łazience i w szatni są oznakowane.
- 4) Opiekunowie zapewniają odpowiednią ilość miejsca, by dzieci mogły w swoim tempie uczyć się rozbierania i ubierania podczas wychodzenia na dwór i przed snem.

EDUKACJA I WSZECHSTRONNY ROZWÓJ DZIECKA

Wczesne dzieciństwo to okres bardzo intensywnych i ważnych, z punktu widzenia całego życia, zmian rozwojowych. Aby dziecko mogło rozwijać się prawidłowo w żłobku, niezbędna jest przede wszystkim uważność i wrażliwość opiekunów na dynamicznie zmieniające się potrzeby dziecka. To opiekun odczytuje i interpretuje potrzeby dziecka oraz tworzy bezpieczne i inspirujące warunki do ich zaspokajania. Bliska relacja z opiekunem jest dla dziecka podstawą, by mogło czuć się bezpiecznie, aktywnie uczyć się i zdobywać nowe doświadczenia.

Dzieci w naturalny sposób uczą się i poznają świat poprzez zabawę. Zabawy swobodne, czyli takie w których dziecko samodzielnie decyduje czym, w co i z kim się bawi, są w tym wieku podstawą rozwoju, nabywania nowych umiejętności, rozwijania ciekawości świata i budowania poczucia sprawstwa. Zabawy planowane i organizowane przez opiekunów powinny wynikać

bezpośrednio z preferencji, zainteresowań i doświadczeń dzieci oraz ich potrzeb rozwojowych. Powinny być zawsze propozycją, a dziecko może odmówić w nich uczestnictwa. Dzieci zdobywają wiedzę o otaczającym świecie przede wszystkim poprzez aktywne działanie i eksplorację, zatem potrzebują wielu okazji do swobodnego ruchu, manipulowania przedmiotami oraz wielozmysłowego doświadczania rzeczywistości.

Małe dziecko uczy się nie tylko świata zewnętrznego, ale również samego siebie. Odkrywa świat emocji i własną tożsamość. Czas zabawy w żłobku powinien być zatem dla dziecka również okazją do bezpiecznego doświadczania i okazywania emocji oraz radzenia sobie, przy wsparciu bliskiego opiekuna, z różnymi nastrojami, uczuciami i emocjami.

W zabawie powinna pojawić się możliwość, aby dziecko w bezpiecznych warunkach dokonywało samodzielnych wyborów, doświadczało własnej odrębności, poczucia sprawstwa i wpływu na rzeczywistość.

Wszechstronny rozwój dziecka w żłobku jest wspierany również poprzez różnorodność kontaktów społecznych, zarówno z dorosłymi, jak i z dziećmi. Dzięki nim dziecko doświadcza przyjemności z przebywania, zabawy i nauki z innymi ludźmi, poszerza kompetencje językowo - komunikacyjne i robi pierwsze kroki w świecie zasad i norm społecznych.

Optymalne środowisko rozwoju małego dziecka powinna cechować dynamiczna równowaga pomiędzy stymulowaniem i zachęcaniem dziecka do aktywnego działania, a zapewnieniem poczucia bezpieczeństwa oraz stałości i powtarzalności doświadczeń.

Standard 13. Żłobek zapewnia dzieciom warunki do zabaw i zajęć zgodnych z potrzebami rozwojowymi, preferencjami i aktualnymi zainteresowaniami dzieci.

13.1. Opiekunowie znają potrzeby, preferencje i aktualne zainteresowania dzieci związane z zabawą:

- 1) Zbierają informacje od rodziców na temat indywidualnych preferencji i zainteresowań zabawowych dzieci.
- 2) Prowadzą stałą obserwację dzieci dotyczącą ich potrzeb, preferencji i zainteresowań w zabawie.
- 3) Rozmawiają z dziećmi na temat ich preferencji i zainteresowań w zabawie.

13.2. Opiekunowie inicjują i towarzyszą dzieciom w zabawach adekwatnie do ich potrzeb, preferencji i zainteresowań:

- 1) Znają szeroki repertuar zabaw adekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych dzieci.
- 2) Dają dzieciom impulsy do zabawy, zapraszają, ale nie zmuszają ich do podjęcia danej aktywności.
- 3) Wchodzą z dzieckiem w partnerskie relacje podczas zabawy np. obie strony mogą inicjować, zmieniać i kończyć zabawę.
- 4) Adekwatnie do sytuacji wycofują się z zabawy, dając możliwość bawienia się samodzielnego lub wspólnego z innymi dziećmi.
- 5) Reagują na wszystkie niebezpieczne sytuacje pojawiające się w trakcie zabaw.
- 6) Wspierają dzieci zaniepokojone trudną sytuacją w trakcie zabawy.

13.3. Opiekunowie planują i organizują zabawy oraz zajęcia, uwzględniając aktualną sytuację w grupie i potrzeby rozwojowe dzieci:

- 1) Opiekunowie organizują aktywność dzieci w oparciu o wiedzę dotyczącą rozwoju dzieci, a także znajomość specyfiki danej grupy oraz aktualnych zainteresowaniach dzieci.
- 2) Opiekunowie w taki sposób planują dzień, aby dzieci miały odpowiednią ilość czasu na swobodną zabawę, zgodnie ze swoimi potrzebami.
- 3) Opiekunowie zwracają uwagę, aby zorganizowane w grupie zajęcia były planowane w optymalnym wymiarze czasowym, tj. rodzaj i czas ich trwania były dostosowany do wieku, potrzeb i możliwości rozwojowych dzieci.
- 4) Opiekunowie planują zajęcia z dziećmi w formie tygodniowego planu pracy, który przedstawiają osobie kierującej placówką.
- 5) Opiekunowie proponują dzieciom udział w zajęciach, ale nie zmuszają ich do uczestnictwa w nich, natomiast organizują warunki zabawy w taki sposób, aby dzieci mogły swobodnie powracać do ulubionych czynności i powtarzać je.

13.4. Opiekunowie aranżują przestrzeń, tak aby sprzyjała różnorodnym zabawom i zajęciom zgodnym z potrzebami dzieci:

- 1) Zapewniają bezpieczną fizycznie przestrzeń do zabawy i zajęć w budynku i poza nim do różnych aktywności i zabaw sprzyjających wszechstronnemu rozwojowi dzieci (strefa aktywności ruchowej, przeglądania i czytania książek, manipulacji ręcznej i konstruowania, badania i wielozmysłowej stymulacji, zabaw plastycznych, zabaw naśladowczych).
- 2) Zapewniają dostateczną liczbę zabawek, materiałów i sprzętów, tak aby mogły służyć dzieciom do wielokrotnego i długotrwałego eksperymentowania z daną zabawą.
- 3) Stwarzają warunki do tego, aby dzieci miały swobodny (w zasięgu wzroku i rąk) dostęp do wyposażenia służącego zabawie i aby dziecko mogło się łatwo zorientować, gdzie znajduje się dana rzecz do zabawy i gdzie ją później odłożyć.

Standard 14. Personel zapewnia dzieciom w żłobku różnorodne zajęcia i zabawy, które wspierają całościowy rozwój dzieci.

14.1. Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój ruchowy dzieci w zakresie motoryki dużej oraz małej:

- 1) Zapewniają możliwość swobodnego ruchu oraz zabaw ruchowych, zarówno w pomieszczeniach jak i na dworze.
- 2) Zapewniają dzieciom możliwość doświadczania i rozwijania różnego rodzaju ruchu z zakresu motoryki dużej tj. raczkowanie, chodzenie, bieganie, bujanie, skakanie, turlanie się, wspinanie, schodzenie, czołganie, jeżdżenie, poprzez aranżację przestrzeni oraz dostęp do odpowiedniego sprzętu.
- 3) Zapewniają przestrzeń i sprzęty do aktywnych zabaw na świeżym powietrzu.
- 4) Zapewniają dzieciom warunki do rozwoju motoryki małej poprzez dawanie możliwości doświadczania i swobodnej manipulacji przedmiotami, zachęcając do dotykania, potrząsania, stukania, dopasowywania, wkładania, wyciągania, układania, przekładania, podnoszenia, odkręcania, chwytania.

14.2. Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój poznawczy dzieci:

- 1) Wspierają dziecięcą ciekawość i motywację do uczenia się, np. zachęcają do działania, nakierowują uwagę dzieci, dają wskazówki i zapraszają do nowych doświadczeń.
- 2) Zapewniają dzieciom możliwość wielozmysłowego doświadczania oraz poznawania rzeczywistości poprzez zabawy, wyposażenie i materiały oddziałujące na różne zmysły: słuchu, wzroku, dotyku, węchu.
- 3) Umożliwiają dzieciom możliwość doświadczania twórczej ekspresji, np. poprzez poznawanie różnego rodzaju mas sensorycznych i materiałów plastycznych oraz swobodne eksperymentowanie z nimi.
- 4) Oferują dzieciom zabawy zachęcające do badania i poszukiwania rozwiązań, takich jak: budowanie z klocków oraz innych przedmiotów, sortowanie, kategoryzowanie, dopasowywanie, układanie w kolejności i według wzoru, dostrzeganie podobieństw i różnic, porównywanie ilości i innych właściwości obiektów, używając przy tym określeń przestrzennych oraz określeń cech przedmiotów.
- 5) Oferują dzieciom zabawy i tematy pomagające im obserwować i rozumieć otaczającą rzeczywistość, np. rodzina, zwierzęta, pory roku, pojazdy, jedzenie, przedmioty codziennego użytku, pomagające odtwarzać i lepiej zrozumieć codzienne doświadczenia, takie jak: robienie zakupów, przygotowanie posiłków, zmywanie, opieka nad dziećmi, wizyta u lekarza, jazda samochodem lub korzystanie z innych środków lokomocji.
- 6) Oferują dzieciom doświadczenia związane z obserwacją pór roku i zjawisk przyrody im towarzyszących, takich jak: deszcz, wiatr, śnieg, światło, zmieniająca się roślinność.
- 7) W trakcie zajęć korzystają z książek i ilustracji, które sprzyjają zrozumieniu zjawisk i wydarzeń z ich najbliższego otoczenia i dnia codziennego.
- 8) Czytają i opowiadają dzieciom, umożliwiają im dostęp do książek i ilustracji, zapewniając wczesne doświadczenia czytelnicze.

14.3. Opiekunowie poprzez swoje działania, zabawy i zajęcia wspierają rozwój społeczny, rozwój mowy u dzieci i ich gotowość do komunikacji z otoczeniem:

- 1) Opiekunowie aktywnie słuchają każdego dziecka.
- 2) Są uważni na zrozumienie sygnałów i komunikację pozawerbalną dzieci np. pomagają im wyrazić myśli gestami, mimiką lub słowami.
- 3) W trakcie zabaw rozmawiają z dziećmi, odpowiadają każdemu dziecku na pytania i wątpliwości, zadają pytania i czekają na odpowiedź, okazując cierpliwość.
- 4) Prezentują dzieciom różnorodne piosenki, rymowanki, wierszyki, zabawy dźwiękonaśladowcze, z których korzystają adekwatnie do sytuacji tj. pory roku, rytmu dnia, preferencji i nastroju dzieci.
- 5) Wzbogacają słownictwo dzieci w trakcie zabaw i zajęć, zachęcając do nauki nowych słów.
- 6) Zachęcają do słuchania, odróżniania, powtarzania różnych dźwięków, rytmu, melodii.
- 7) Wspierają i organizują zabawy w parach, małych grupach oraz całej grupie, zachęcają dzieci do wspólnych zabaw, respektując równocześnie, jeśli dziecko chce się bawić samo.
- 8) Wprowadzają stałe zabawy (rytuały), które sprzyjają bezpieczeństwu i integracji w grupie, np. powitanie w kręgu.

- 9) Uczą dzieci zasad funkcjonowania w grupie, zaczynając od zasad związanych z bezpieczeństwem, oraz dbają o to, żeby zasady były dla dzieci zrozumiałe, a ich liczba adekwatna do etapu rozwoju dziecka.
- 10) Pomagają dzieciom radzić sobie z konfliktami pojawiającymi się w trakcie zabaw, oraz zapewniają dzieciom dostateczną liczbę zabawek, aby sprzyjało to dzieleniu się, a nie budziło konfliktów.

Zapewniają w sali odpowiednią wielkość przestrzeni do zabawy, tak by dzieci wzajemnie sobie nie przeszkadzały.

14.4. Opiekunowie organizują obchody różnych świąt i ważnych dni w żłobku, uwzględniając:

- 1) Święta narodowe, np. Dzień Flagi, Narodowe Święto Niepodległości.
- 2) Święta religijne, np. Boże Narodzenie, Wielkanoc.
- 3) Dni tematyczne, np. Dzień Ziemi, Dzień Dziecka.
- 4) Kalendarz świąt międzykulturowych, umożliwiając dzieciom poznanie różnorodnych kultur i tradycji, np. Chiński Nowy Rok, Diwali (hinduskie święto światła), włoska uczta „Panettone” lub Matsuri - tradycyjne święta japońskie.

14.5. Opiekunowie poprzez zabawy i zajęcia wspierają rozwój indywidualności dzieci oraz kształtują ich poczucie tożsamości:

- 1) Korzystają z zabaw i przedmiotów, które wzmacniają rozwój tożsamości dziecka, np. zdjęcia dziecka i rodziny, ulubione zabawki, lustra.
- 2) Obchodzą urodziny danego dziecka w sposób ustalony wcześniej z rodzicami.
- 3) proponują dzieciom zabawy, w czasie których uczą się w czym są podobne, a czym różnią się od innych dzieci w grupie.
- 4) Uwzględniają decyzje dziecka w co, z kim, czym i jak długo chce się bawić.
- 5) stwarzają dziecku warunki do odzwierciedlania, przeżywania i powtarzania swoich codziennych przeżyć w zabawie.
- 6) Pomagają rozpoznawać oraz nazywać emocje i uczucia przeżywane przez dziecko w trakcie zabaw.
- 7) Dbają o to, żeby dziecko mogło bez poczucia winy i wstydu przeżywać w zabawie frustracje, porażki i trudne emocje.
- 8) Dbają o to, żeby dziecko w zabawie znajdowało własną drogę, mogło uczyć się za pomocą prób i błędów, powtarzania i zmagania się z trudnościami, aby dziecko mogło dostrzegać efekty własnych zmagania, nowe umiejętności i osiągnięcia oraz odczuwać w związku z nimi satysfakcję i dumę.

INFRASTRUKTURA I PRZESTRZEŃ

Aranżacja przestrzeni w żłobku powinna zapewniać dzieciom zarówno poczucie bezpieczeństwa fizycznego i emocjonalnego, jak również umożliwić aktywne uczenie się.

Zapewnianie odpowiedniej infrastruktury w żłobku oraz regularne dbanie o stan techniczny sprzętu i wyposażenia jest konieczne, by zapewnić dzieciom bezpieczny pobyt oraz nie dopuścić do wypadków i innych zagrażających dzieciom sytuacji.

Otoczenie, zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz budynku, może zapewniać dzieciom różnorodne doświadczenia, stwarzać okazję do aktywności i wyciszenia, być inspirującym miejscem do kreatywnych zabaw, eksplorowania i prowadzenia badań oraz podejmowania i realizowania różnorodnych wyzwań.

Ważne, aby aranżacja przestrzeni, czyli stałe i przewidywalne otoczenie, przyjazna i domowa atmosfera, specjalne miejsce dla rodzin, zapewniała dzieciom emocjonalne bezpieczeństwo w żłobku.

Dzięki aranżacji przestrzeni na strefy dzieci mają możliwość podejmować różnorodne zabawy i aktywności oraz bawić się indywidualnie, w parach, małych grupkach i w całej grupie. Opiekunowie powinni regularnie monitorować przestrzeń w placówce i dostosowywać ją do zmieniających się potrzeb, preferencji i aktualnych zainteresowań dzieci.

Standard 15. Żłobek zapewnia bezpieczną i zgodną z obowiązującymi przepisami prawa infrastrukturę wewnątrz lokalu oraz na placu zabaw.

15.1. Żłobek posiada wszystkie wymagane przepisami prawa decyzje dotyczące wymogów lokalowych i sanitarnych:

- 1) Podmiot prowadzący posiada tytuł prawny do lokalu, w którym jest prowadzony żłobek.
- 2) Lokal znajduje się w budynku spełniającym wymagania określone w przepisach techniczno-budowlanych oraz przepisach o ochronie przeciwpożarowej dla kategorii zagrożenia ludzi ZL II lub lokal spełnia wymagania określone w aktualnie obowiązujących przepisach.
- 3) Żłobek posiada pozytywną decyzję komendanta Państwowej Straży Pożarnej o spełnieniu wymagań przeciwpożarowych.
- 4) Żłobek posiada decyzję od właściwego Państwowego Inspektora Sanitarnego o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu dzieci.

15.2. Żłobek zapewnia odpowiednią wielkość powierzchni przypadającej na dziecko zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.

15.3. Placówka zapewnia odpowiednią liczbę i rodzaj pomieszczeń:

- 1) Lokal posiada co najmniej jedno pomieszczenie przeznaczone na pobyt dzieci zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa.
- 2) Dzieciom zapewnia się możliwość spożywania posiłków w higienicznych warunkach oraz miejsce na odpoczynek.
- 3) W lokalu znajduje się wydzielone miejsce dla personelu, spełniające funkcje pomieszczenia socjalnego oraz szatnia.
- 4) W placówce jest wydzielone miejsce do przechowywania odzieży wierzchniej dla dzieci, rodziców i personelu.
- 5) Pomieszczenia higieniczno-sanitarne spełniają wymogi aktualnie obowiązujących przepisów prawa w tym zakresie.

15.4. Pomieszczenia są utrzymywane w odpowiednim stanie technicznym:

- 1) W żłobku przeprowadzane są remonty i konserwacje, w tym przeglądy budowlane, przeglądy sprzętu przeciwpożarowego.
- 2) W żłobku przeprowadzane są okresowe kontrole wewnętrzne stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz zabawek.

15.5. Znajdujący się na terenie placówki plac zabaw zapewnia dzieciom bezpieczny pobyt:

- 1) Plac zabaw jest poddawany obowiązkowym przeglądom budowlanym przez osobę uprawnioną zgodnie z obowiązującymi terminami.
- 2) Wyposażenie placu zabaw posiada wszelkie niezbędne atesty bezpieczeństwa.

Standard 16. Aranżacja przestrzeni w żłobku zapewnia dzieciom poczucie emocjonalnego bezpieczeństwa .

16.1. Opiekunowie poprzez aranżację przestrzeni tworzą bezpieczną i domową atmosferę:

- 1) Zapewniają dzieciom w żłobku stałe i przewidywalne otoczenie i uprzedzają dzieci o dokonywanych zmianach w aranżacji sali oraz - w zależności od wieku i możliwości dzieci - włączają je do tych zmian.
- 2) Dbają o to, aby otoczenie, w którym przebywają dzieci, przypominało dom rodzinny, np. poprzez obecność przedmiotów kojarzących się z domem: miękkie poduszki, przytulne oświetlenie.

16.2. Opiekunowie dbają, aby przestrzeń odzwierciedlała poszanowanie indywidualności i różnic między ludźmi poprzez udostępnianie dzieciom różnych przedmiotów i zabawek, np. lalki o różnym kolorze skóry, płci, stanie zdrowia, tym samym dbają o to, by dzieci uczyły się podobieństw i różnic między ludźmi i doświadczały akceptacji takimi, jakie są.

Standard 17. Aranżacja przestrzeni w żłobku jest ucząca i inspiruje dzieci do różnych aktywności.

17.1. Opiekunowie aranżują przestrzeń w placówce uwzględniając wiek dzieci, ich potrzeby rozwojowe i aktualne zainteresowania:

- 1) Opiekunowie mają wiedzę o aranżowaniu uczącej przestrzeni dla dzieci ze względu na wiek i ich potrzeby.
- 2) Systematycznie obserwują, w jaki sposób dzieci korzystają z dostępnej im przestrzeni oraz wyposażenia, by poznać ich aktualne preferencje i zainteresowania.
- 3) Elastycznie dopasowują otoczenie w placówce do danego etapu rozwoju, potrzeb i możliwości dzieci poprzez regularne uzupełnianie i zmiany wyposażenia oraz materiałów do zabawy.

17.2. Opiekunowie, aranżując przestrzeń w placówce, dbają o równowagę bodźców zmysłowych i nie przeciążanie układu nerwowego dzieci:

- 1) W żłobku dominują stonowane, jasne kolory ścian i wyposażenia.
- 2) Unika się nadmiernej ilości dekoracji.

- 3) Nie stosuje się muzyki jako tła w całodzienniej aktywności dzieci.
- 4) W żłobku dba się o odpowiednie oświetlenie, np. poprzez dostęp do naturalnego światła dziennego, unikanie firanek i ozdób na oknach, ochronę przed nadmiernym nasłonecznieniem, korzystanie ze zróżnicowanych źródeł światła.
- 5) Opiekunowie dbają o dobrą wentylację pomieszczeń w całej placówce oraz dostęp do świeżego powietrza.

17.3. Opiekunowie w taki sposób aranżują przestrzeń, aby rozwijała samodzielność dzieci:

- 1) Zwracają uwagę na to, aby meble i wyposażenie w placówce było dostosowane do wieku i wzrostu dzieci.
- 2) Zapewniają dzieciom (w zależności od ich wieku) dostęp do przedmiotów, które można elastycznie i samodzielnie wykorzystywać, np. kartony, koce, tkaniny, poduszki.

17.4. Opiekunowie tak aranżują przestrzeń, aby sprzyjała kontaktom i relacjom między dziećmi:

- 1) W sali jest wyodrębniona przestrzeń na spotkania i zabawy w całej grupie.
- 2) Przestrzeń w sali jest podzielona na strefy tak, aby dzieci mogły się w nich bawić zarówno w małych grupkach, jak i indywidualnie.
- 3) Dbają o odpowiednią ilość materiałów i zabawek sprzyjających wspólnej zabawie i zmniejszaniu rywalizacji, np. zapewniając dużo podobnych zabawek typu klocki, wózki, samochody.

17.5. Opiekunowie aranżują przestrzeń sali, umożliwiając dzieciom różne aktywności i zabawy poprzez strefy aktywności, zgodnie z potrzebami i zainteresowaniami dzieci. W sali znajdują się następujące strefy: strefa odpoczynku, strefa aktywności ruchowej, strefa manipulacji ręcznej i konstruowania, strefa zabaw sensorycznych.

17.6. Opiekunowie tak aranżują otoczenie w sali, aby dzieci miały różne doświadczenia ruchowe:

- 1) W zależności od wieku i potrzeb dzieci, w żłobku znajduje się wolna i bezpieczna przestrzeń do swobodnego ruchu, testowania możliwości swojego ciała i trenowania umiejętności motorycznych.
- 2) Opiekunowie „modelują” podłogi za pomocą płaskich podestów, materacy piankowych, stopni, pochyłych powierzchni, małych zagłębień czy podwyższeń, tak aby stanowiły one różne wyzwania ruchowe dla dzieci.
- 3) Zapewniają dostęp dzieciom do różnych inspirujących sprzętów i zabawek ruchowych, takich jak: tunele, zjeżdżalnie, trampoliny, rowerki, zabawki do ciągnięcia, piłki.

17.7. Opiekunowie aranżują przestrzeń do przeglądania, opowiadania, oglądania i czytania książek.

17.8. Opiekunowie organizują w sali dla dzieci strefę do manipulacji ręcznej i konstruowania:

- 1) Dbają, aby w sali była wystarczająca ilość miejsca na manipulację ręczną, konstruowanie i ekspozycje konstrukcji.
- 2) Zwracają uwagę, aby w sali były dostępne materiały, przedmioty i zabawki, które zachęcają dzieci do manipulacji, np. materiały naturalne, przedmioty o różnych fakturach, kolorach, kształtach, rozmiarach, wypełnieniach, z różnych materiałów, typu tablice manipulacyjne, pojemniki z różnymi materiałami, sortery, matrioszki, układanki, magnesy, przybijanki.

- 3) W sali znajdują się proste i liczne przedmioty oraz zabawki tego samego rodzaju do układania i konstruowania, np.: klocki drewniane, klocki plastikowe, materace, poduszki.

17.9. Opiekunowie aranżują przestrzeń do badania i wielozmysłowego doświadczania:

- 1) Dzieci mają dostęp do różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł dotyku, takich jak: materiały o różnych fakturach, dostęp do wody, woreczki wypełnione różnymi materiałami naturalnymi, materiały naturalne – kamienie, muszelki, kawałki drewna, pnie drewniane, szyszki, korki.
- 2) Dzieci mają dostęp do:
 - a) różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł wzroku, np.: podłoga multimedialna, różne kolory materacy, papierów, farb itp.;
 - b) różnorodnych materiałów i przedmiotów stymulujących zmysł słuchu, takich jak: przedmioty wydające dźwięki, proste instrumenty muzyczne: dzwonki, bębenki, grzechotki, zbiór muzyki klasycznej, kołysanki;
 - c) różnych przedmiotów stymulujących zmysł równowagi: np. niskie równoważnie i podesty, ścieżki sensoryczne.
- 3) Materiały i przedmioty są dostępne w dużych ilościach, np. duży pojemnik z fasolą, instrument, miska, łyżka dla każdego dziecka.
- 4) Opiekunowie wykorzystują łazienkę do organizacji różnorodnych zabaw z wodą np. przelewanie, barwienie wody, zabawy pianą.

17.10. Opiekunowie zapewniają dzieciom miejsce, w którym w każdej chwili mają możliwość swobodnego tworzenia i zabaw plastycznych:

- 1) W sali znajdują się meble i sprzęty, które umożliwiają swobodne korzystanie z materiałów plastycznych, np.: stoły, miejsce z materiałami plastycznymi.
- 2) Dzieci mają dostęp do różnorodnych mas sensorycznych, materiałów plastycznych i kreatywnych, takich jak: masa piankowa, piasek kinestetyczny, ciastolina, masa solna, różne rodzaje papieru, kredki grube, kreda, plastelina, nożyczki z zabezpieczeniami, płynne farby i pojemniki do farb oraz różnorodne pędzle, kamyczki, piórka, koraliki.
- 3) Materiały są dostępne w dużych ilościach i w dużych formatach, np. cała miska masy solnej, duże pojemniki z farbami w podstawowych kolorach, duże arkusze papieru.
- 4) Opiekunowie umożliwiają dzieciom tworzenie i wykorzystywanie materiałów zgodnie z ich pomysłami oraz w pozycji, którą dzieci wybiorą, np. na stojąco, na siedząco, w miarę możliwości na podłodze.

17.11. Opiekunowie organizują dla dzieci miejsca do zabaw naśladowczych związanych z odtwarzaniem codziennych czynności, wykonywanych w domu i w najbliższym otoczeniu:

- 1) Zapewniają dzieciom dostęp do różnych akcesoriów oraz materiałów i przedmiotów codziennego użytku, takich jak: kuchenka, naczynia i przybory kuchenne, opakowania po prawdziwych produktach spożywczych, lalki, butelki do karmienia, samochody, kolejka, zwierzątka, koce, poduszki.
- 2) Dbają, aby dzieci mogły się bawić zabawkami do naśladowania znanych im zawodów np. stetoskop, strzykawki, bandaż, czapka kolejarza.

17.12. Przestrzeń na zewnątrz placówki - plac zabaw oferuje różne uczące doświadczenia i możliwość przyjemnego spędzania czasu:

- 1) Przestrzeń dla najmłodszych dzieci jest wydzielona i dostosowana do ich wieku, np. poprzez bezpieczne podłoże, osłony, materiały i zabawki dla niemowląt.
- 2) Plac zabaw zapewnia dzieciom różne doświadczenia ruchowe, np. poprzez różnorodne ukształtowanie terenu i sprzęty typu huśtawki, drabinki, karuzele, zjeżdżalnie, piłki, tory przeszkód.
- 3) Plac zabaw zapewnia dzieciom kontakt z naturą, np. poprzez trawiaste przestrzenie, rośliny, drzewa.

RODZINA

Współpraca z rodziną dziecka ma podstawowe znaczenie dla jego funkcjonowania w żłobku: samopoczucia, nawiązywania relacji społecznych, motywacji do poznawania i badania otoczenia. Ważne, aby współpraca personelu placówki i rodziców opierała się na obopólnym zaufaniu, wspólnych uzgodnieniach i działaniach na rzecz dobra dziecka i jego rozwoju. Jest to proces, który wymaga czasu, zaangażowania i wynika z doświadczeń zdobywanych podczas codziennych kontaktów.

Zadaniem żłobka jest inicjowanie współpracy z rodzicami, rozpoznawanie ich potrzeb i oczekiwań dotyczących funkcjonowania placówki, tworzenie warunków do codziennej obecności i współuczestnictwa rodzin w żłobku oraz stały przepływ informacji.

Im większe zaufanie i porozumienie pomiędzy rodzicami a opiekunami, tym bardziej pozytywne i wartościowe są doświadczenia dziecka w placówce.

Standard 18. Żłobek inicjuje i rozwija współpracę z rodzicami

18.1. Personel żłobka jest zaangażowany w budowanie współpracy z rodzicami:

- 1) Personel (dyrekcja, opiekunowie, personel pomocniczy) rozumie znaczenie współpracy z rodzicami dla rozwoju dzieci i poszerza wiedzę w tym zakresie.
- 2) Personel wspólnie wypracowuje cele i zasady współpracy z rodzicami dotyczące między innymi obszarów i spraw, na które rodzice mogą mieć wpływ.
- 3) Personel zna cele i zasady współpracy z rodzicami.
- 4) Rodzice są informowani przez personel o celach i zasadach współpracy.

18.2. Personel Żłobka tworzy warunki do codziennej obecności rodzin w placówce:

- 1) Personel jest znany rodzicom (np. przedstawienie całego personelu podczas zebrania, informacje o żłobku na stronie internetowej).
- 2) Personel dba o bezpieczną i przyjazną atmosferę w placówce, pracownicy sygnalizują rodzicom, że są mile widziani w placówce, a ich obecność jest ważna i oczekiwana.
- 3) Opiekunowie witają rodziny na początku i żegnają je na końcu każdego dnia.
- 4) Opiekunowie zwracają uwagę na to, by przebywanie rodzin w placówce nie wpływało negatywnie na samopoczucie i potrzeby innych dzieci np. adaptacja czy wizyty w żłobku uwzględniają porę dnia.

- 5) Opiekunowie aranżują przestrzeń w taki sposób, aby sprzyjała codziennej obecności rodzin w placówce np. poprzez przyjemne i komfortowe miejsca dla rodziców w holu, szatni, sprzyjające rozmowom z opiekunami i z innymi rodzicami.

Standard 19. Personel żłobka stwarza warunki do dialogu z rodzicami, opiekunowie i rodzice dbają o dobry przepływ informacji i komunikację.

- 19.1. Żłobek umożliwia rodzicom zapoznanie się z podstawowymi dokumentami pracy placówki. Dyrektor żłobka udostępnia rodzicom podstawowe dokumenty pracy placówki: statut, regulamin, procedury itp.
- 19.2. Opiekunowie znają i uwzględniają oczekiwania i potrzeby rodziców:
- 1) Dyrektor co najmniej raz w roku bada oczekiwania rodziców na temat ich indywidualnych potrzeb i oczekiwań w zakresie różnych obszarów pracy placówki.
 - 2) Dyrektor we współpracy z opiekunami uwzględnia potrzeby i oczekiwania rodzin planując organizację pracy placówki oraz pracę opiekuńczo-edukacyjną z dziećmi.
- 19.3. Opiekunowie mają całościową wiedzę na temat każdego dziecka, którą dzielą się z rodzicami:
- 1) Codziennie wymieniają informacje z rodzicami na temat tego, jak czują i zachowują się dzieci w czasie pobytu w placówce.
 - 2) Na bieżąco zbierają informacje od rodziców na temat przyzwyczajzeń, preferencji, zainteresowań, doświadczeń dziecka.
 - 3) Na podstawie obserwacji i dokumentacji prowadzą, przynajmniej raz w roku, rozmowy z rodzicami każdego dziecka na temat jego rozwoju, aktualnych zainteresowań oraz możliwości wsparcia, jeśli takie jest potrzebne.
- 19.4. Opiekunowie komunikują się z rodzicami uwzględniając ich potrzeby i możliwości:
- 1) Oferują różne formy komunikacji, dostosowując je do potrzeb, preferencji i możliwości czasowych rodziców, np. rozmowy, telefon, e-mail, informacje na tablicy ogłoszeń i na stronie mediów społecznościowych czy też za pośrednictwem aplikacji Livekid.
 - 2) Stosują różne sposoby komunikacji bezpośredniej - prowadzą spotkania grupowe i indywidualne rozmowy z rodzicami oparte na prowadzonej obserwacji i dokumentacji rozwoju dziecka i grupy.
- 19.5. Opiekunowie stwarzają warunki do uczestnictwa każdej rodziny w życiu żłobka:
- 1) Dbają o to, aby poznać każdą rodzinę uczęszczającą do placówki.
 - 2) Zapraszają rodziców do zaangażowania się w codzienne funkcjonowanie placówki, uwzględniając ich preferencje, umiejętności oraz możliwości czasowe.
 - 3) Uwzględniają różnice w strukturze rodzin oraz zróżnicowanie społeczno-kulturowe np. podejście do wychowania, stosunek do religii itp.

ORGANIZACJA PRACY PERSONELU – KWALIFIKACJE, KOMPETENCJE, ROZWÓJ ZAWODOWY

Personel żłobka tworzą pracownicy administracyjni, merytoryczni oraz personel pomocniczy, co zapewnia sprawne funkcjonowanie placówki. Wszyscy pracownicy powinni być zaangażowani i skoncentrowani na działaniach na rzecz dobra dzieci i ich rodzin oraz tworzyć przyjazną, budującą zaufanie atmosferę w placówce.

Filarem placówki są profesjonalni opiekunowie małego dziecka. Zapewniają dzieciom poczucie bezpieczeństwa, rozwijają ciekawość świata i wspierają chęć uczenia się, mają wpływ na umiejętność nawiązywania i utrzymywania kontaktów społecznych, kształtują umiejętności radzenia sobie w nowych i zmieniających się warunkach.

Szczególnie ważna jest jakość interakcji między dzieckiem a opiekunem. Bliska relacja z opiekunem oraz doświadczanie przez dziecko pełnej akceptacji i adekwatnego wsparcia z jego strony stanowi podstawę jego rozwoju. Towarzyszy dziecku na co dzień, jego kontakty z dzieckiem są stałe i częste. Jego obecność jest istotna w szczególnie ważnych emocjonalnie dla dziecka momentach dnia.

Opiekunowie małych dzieci, w związku ze swoją rolą, potrzebują szkoleń opartych na najnowszej wiedzy i badaniach z zakresu rozwoju i edukacji małego dziecka oraz systematycznej analizy własnej pracy. Ważnym czynnikiem podnoszącym efektywność pracy placówki i jakość sprawowanej opieki jest regularna współpraca w zespole. Praca zespołu powinna opierać się na codziennej komunikacji i wymianie informacji oraz na wzajemnym wsparciu i uczeniu się.

Standard 20. Struktura zatrudnienia personelu zapewnia sprawne funkcjonowanie żłobka

20.1. Żłobek zatrudnia niezbędny personel administracyjny:

- 1) Żłobkiem kieruje Dyrektor.
- 2) Działanie Dyrektora placówki wspomaga Wicedyrektor.
- 3) Żłobek zatrudnia personel na stanowiskach administracyjnych zgodnie z potrzebami i możliwościami placówki.

20.2. Żłobek zatrudnia personel merytoryczny:

- 1) Żłobek zatrudnia opiekunów. Liczba opiekunów zatrudnionych w żłobku jest zgodna z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa tj. 1 opiekun na 8 dzieci powyżej 1 roku życia, 1 opiekun na 5 dzieci poniżej roku lub w przypadku opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością albo dzieckiem wymagającym szczególnej opieki.
- 2) Personel posiada odpowiednie kwalifikacje zgodnie z Ustawą o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.
- 3) Osoby sprawujące opiekę nad dziećmi mają określone prawa i obowiązki określone w regulaminie organizacyjnym oraz w zakresie czynności i obowiązków pracownika.

Standard 21. Personel tworzy rozwijający się i regularnie współpracujący ze sobą zespół.

21.1. Dyrektor placówki stwarza warunki sprzyjające rozwojowi kompetencji personelu zakresie pracy z małymi dziećmi i ich rodzinami:

- 1) Dyrektor organizuje szkolenia wewnętrzne dla pracowników, w miarę możliwości w ramach godzin pracy personelu.
- 2) Częstotliwość i czas trwania szkoleń wewnętrznych zależy od zakresu oraz bieżących potrzeb personelu, lecz są one realizowane nie rzadziej niż raz w miesiącu w wymiarze minimum 1 godziny, z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych.
- 3) Dyrektor organizując szkolenia, dopasowuje ich treść oraz formę do celów i oczekiwań uczestników, a także uwzględniając diagnozę bieżących potrzeb personelu.
- 4) W miarę możliwości opiekunowie uczestniczą w szkoleniach zewnętrznych, poszerzających kompetencje pracy z małymi dziećmi i ich rodzinami.
- 5) W przypadku sytuacji problemowej, opiekun konsultuje się z innymi członkami zespołu, przełożonymi lub specjalistami zewnętrznymi.
- 6) Co najmniej raz w roku, przeprowadzona zostaje analiza satysfakcji rodziców w zakresie usług świadczonych przez instytucję żłobka (ankieta w załączeniu - załącznik nr 3).

21.2. Zespół Żłobka systematycznie współpracuje i komunikuje się z sobą:

- 1) Zespół zna i uznaje cele oraz ważne dla wszystkich wartości w zakresie pracy z dzieckiem i rodziną zawarte w dokumentach żłobka, w tym również w Kodeskie etycznym placówki.
- 2) W zespole istnieje podział ról i zadań, odpowiadający zarówno kompetencjom, jak i indywidualnym predyspozycjom oraz doświadczeniom pracowników.
- 3) Kadra merytoryczna komunikuje się na bieżąco, wymienia się informacjami na temat dzieci po to, by adekwatnie odczytywać ich aktualne potrzeby i na nie odpowiadać.
- 4) Opiekunowie prowadzący jedną grupę wymieniają informacje o obserwacji rozwoju dzieci, planowania pracy i współpracy z ich rodzinami.
- 5) Członkowie zespołu wzajemnie wspierają się i uczą się od siebie, udzielają sobie informacji zwrotnych, dzielą się doświadczeniami i pomysłami.
- 6) Pracownicy żłobka tworzą przyjazną atmosferę w miejscu pracy, odnoszą się do siebie nawzajem oraz do przełożonych z szacunkiem, starają się nie dopuszczać do sytuacji konfliktowych, a w przypadku zaistnienia nieporozumień dążą do jak najszybszego ich wyjaśnienia.
- 7) Personel placówki rozwiązuje sytuacje konfliktowe poprzez rozmowę i spokojną konfrontację argumentów. Jeśli rozmowa pomiędzy stronami konfliktu okaże się niewystarczająca, osoby te udają się po wsparcie do bezpośredniego przełożonego.
- 8) Personel żłobka we wzajemnych relacjach kieruje się zasadami zawartymi w Kodeksie etyki placówki.

Standard 22. Personel rozwija styl opieki i komunikacji z dziećmi oparty na szacunku i uważności na potrzeby dzieci.

22.1. Opiekunowie posiadają kompetencje do rozwijania wrażliwej i pełnej szacunku interakcji z dzieckiem:

- 1) Opiekunowie są uważni na sygnały dziecka, próbują zrozumieć, jakie potrzeby się za nimi kryją.
- 2) Nawiązują fizyczny kontakt, gdy dziecko tego potrzebuje: noszą, bujają, przytulają, trzymają za rękę.
- 3) Akceptują i traktują poważnie wszystkie emocje dziecka, odzwierciedlają je, pomagają je wyrazić, dbają o ukojenie dziecka.
- 4) Reagują odpowiednio do sytuacji: pocieszają, wyjaśniają, rozmawiają, zachęcają do zmiany działania, dają dziecku czas na ochłonięcie.
- 5) Opiekunowie są cierpliwi i spokojni, dają dzieciom czas. Wyciszają własne emocje, by skupić się na wspieraniu dziecka.
- 6) Dbają o naturalny rytm funkcjonowania dziecka, np. nie ponaglają, żeby szybko jadło, nie zmuszają do położenia się.
- 7) Uruchamiają poczucie humoru, optymizm i rozwijają je u dzieci, dbając jednocześnie o to, by żarty były zrozumiałe dla dzieci, nie raniły ich.
- 8) Opiekunowie nie zawstydzają dziecka, nie ranią poprzez komentarze słowne czy reakcje pozawerbalne.
- 9) Nie stosują kar, a uczą stopniowo dzieci ponoszenia konsekwencji swych działań, próbując znaleźć przede wszystkim przyczyny trudnych do przyjęcia zachowań dzieci.
- 10) Stosują narzędzia pogłębiające bliskość, np. zabawy paluszkowe, wyliczanki, rymowanki, piosenki.
- 11) W przypadku nieobecności stałego opiekuna dziecka, placówka troszczy się, aby opiekę nad nim przejęła czasowo osoba znana dziecku.

22.2. Opiekunowie potrafią komunikować się i prowadzić dialog z dziećmi oparty na wzajemności:

- 1) Dbają, by to, co mówią, było zrozumiałe dla dziecka, używają języka dostosowanego do jego poziomu rozwoju.
- 2) Dbają, by nie mówić zbyt głośno, dostosowują ton głosu do sytuacji.
- 3) Uważnie i aktywnie słuchają dzieci: są w kontakcie wzrokowym, zadają dziecku pytania, powtarzają jego wypowiedzi czy wokalizy, dają czas na wypowiedzenie się.
- 4) Starają się zrozumieć próby dziecka dotyczące komunikowania się i doceniają jego wysiłek.
- 5) Dbają o to, by pomóc dzieciom nazywać i rozumieć ich dziecięce doświadczenia: np. uprzedzają je, co się będzie działo, opisują to, czego dzieci aktualnie doświadczają.
- 6) Inicjują i prowadzą rozmowy z dziećmi.
- 7) W kontaktach z dziećmi opiekunowie równoważą mówienie i słuchanie, są uważni na to, co dzieci interesuje, podejmują i rozwijają z nimi te tematy.

Załączniki:

- 1) Ankieta samooceny opiekuna w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków.
- 2) Ankieta samooceny opiekuna w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych.
- 3) Ankieta dla rodziców.

ANKIETA

samooceny opiekuna w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas posiłków

1. Przeznaczam na posiłek tyle czasu, by każde dziecko jadło bez pośpiechu, zgodnie ze swoim tempem i aktualnymi możliwościami. **TAK NIE**
2. Podczas karmienia dziecka niepotrafiącego samodzielnie jeść, pozostaję z nim w indywidualnym kontakcie i jestem uważna na jego niewerbalne sygnały. **TAK NIE**
3. Rozmawiam z dziećmi o posiłkach, proponuję im potrawy, tłumaczę nazwy i omawiam składniki poszczególnych dań. **TAK NIE**
4. Nie zmuszam żadnego dziecka do jedzenia. **TAK NIE**
5. Pozwalam, aby dziecko samo decydowało, co i ile zje z oferowanych mu potraw. **TAK NIE**
6. Nie nagradzam dziecka za zjedzenie posiłku. **TAK NIE**
7. Nie stosuję kar wobec dzieci za odmowę zjedzenia posiłku. **TAK NIE**
8. Ucząc dzieci samodzielnego jedzenia, biorę pod uwagę poziom umiejętności i gotowości dziecka. **TAK NIE**
9. Akceptuję każdą formę spożywania posiłku przez dziecko: butelka, jedzenie rękoma, sztućcami. **TAK NIE**
10. Pozwalam dzieciom w zależności od ich wieku na pomoc w przygotowaniu naczyń i sztućców do posiłku oraz uczę dzieci sprzątanía po posiłku (np. dzieci przynoszą i odnoszą na tacę naczynia i sztućce, przynoszą potrawy, wycierają stoły). **TAK NIE**
11. Dbam o układ stolików podczas posiłków, aby sprzyjał on wspólnotowości i społecznym relacjom (np. możliwość rozmowy, wzajemnej pomocy). **TAK NIE**
12. Nie izoluję żadnego dziecka od grupy podczas jedzenia posiłku. **TAK NIE**
13. Uczę dzieci podstawowych zasad zachowania przy stole tj. jemy przy stolikach, nie zabieramy sobie jedzenia, czekamy na swoją kolej. **TAK NIE**
14. Wprowadzam podstawowe zwroty grzecznościowe: proszę, dziękuję, smacznego, głównie poprzez modelowanie. **TAK NIE**
15. Nie proponuję dziecku produktów wysokoprzetworzonych, słodzonych, dosalanych. **TAK NIE**

ANKIETA

samooceny opiekuna w zakresie działań wspierających autonomię dziecka podczas czynności higienicznych

1. Zapewniam każdemu dziecku poczucie spokojnej i bezpiecznej emocjonalnie atmosfery podczas czynności higienicznych. **TAK NIE**
2. Przeznaczam na czynności higieniczne tyle czasu, ile potrzebuje każde dziecko, pomagam w tych czynnościach bez pośpiechu i bez rutyny. **TAK NIE**
3. Podczas czynności higienicznych pozostaję z dzieckiem w indywidualnym kontakcie wzrokowym i werbalnym, jestem uważna na wysyłane przez nie sygnały dotyczące poczucia komfortu lub dyskomfortu. **TAK NIE**
4. Rozmawiam z dzieckiem o czynnościach higienicznych, które aktualnie wykonuję, opisuję, co robię i obserwuję reakcje dziecka. **TAK NIE**
5. Jestem delikatna w trakcie wykonywania przy dziecku czynności higienicznych. **TAK NIE**
6. Akceptuję indywidualne potrzeby i przyzwyczajenia dziecka w obszarze czynności higienicznych. **TAK NIE**
7. Pozwalam, aby dziecko w swoim tempie uczyło się samodzielności w zakresie czynności higienicznych. **TAK NIE**
8. Przypominam każdemu dziecku o możliwości skorzystania z toalety lub nocnika, ale pozwalam by dziecko samo zdecydowało, czy chce z któregoś z nich skorzystać, czy nie. **TAK NIE**
9. Nie zawstydzam dziecka ani nie stosuję kar, gdy dziecko się pobrudzi lub załatwi w ubranie. **TAK NIE**
10. Ucząc dzieci samodzielnego mycia rąk, mycia zębów, ubierania lub zdejmowania odzieży wierzchniej, biorę pod uwagę poziom umiejętności i gotowości dziecka. **TAK NIE**
11. Uwzględniam potrzebę i prawo dziecka do odizolowania się w łazience podczas korzystania z toalety/nocnika. **TAK NIE**
12. Pozwalam dzieciom, w zależności od ich wieku i posiadanych umiejętności psychomotorycznych, na samodzielne czynności higieniczne tj. mycie rąk, spuszczenie wody w toalecie, chowanie butów do szafki, wieszanie ubrań w szatni. **TAK NIE**
13. Dbam o zapewnienie komfortowego miejsca każdemu dziecku, które uczy się ubierania i rozbierania, np. przed wyjściem na dwór lub przed snem. **TAK NIE**

ANKIETA DLA RODZICÓW

Zwracamy się do Państwa z uprzejmą prośbą o uzupełnienie poniższej ankiety. Jej celem jest zgromadzenie informacji na temat współpracy żłobka z rodzicami. Dzięki Państwa odpowiedziom będziemy mogli udoskonalić pracę żłobka. Liczymy na Państwa zrozumienie i zaangażowanie. Im więcej wypełnionych ankiet, tym więcej cennych informacji i większa szansa rozwoju placówki dla dobra Państwa dzieci. Ankieta jest anonimowa.

1. Czy zdaniem Państwa żłobek zapewnia dzieciom odpowiednią opiekę pod względem opiekuńczym, wychowawczym i edukacyjnym?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
2. Czy zdaniem Państwa żłobek zapewnia dzieciom odpowiednią opiekę pod względem bezpieczeństwa?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
3. Czy dziecko traktowane jest w żłobku indywidualnie?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
4. Czy według Państwa działania wychowawcze w żłobku są adekwatne do potrzeb dziecka?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
5. Czy zdaniem Państwa stosowane w żłobku metody i formy pracy dostosowywane są do możliwości rozwojowych dziecka?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
6. Czy dziecko chętnie przychodzi do żłobka?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ różnie
7. Czy są Państwo zadowoleni z funkcjonowania żłobka pod względem organizacyjnym (godziny otwarcia, reakcja na Państwa uwagi itp.)?
 - ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania

8. Czy są Państwo zadowoleni z dostosowania budynku oraz sal do potrzeb dzieci, z wyglądu estetycznego żłobka i wyposażenia?
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
9. Jakie Państwo widzą zalety uczęszczania dziecka do żłobka?
-
-
-
10. W jakim stopniu są Państwo zadowoleni z efektów pracy opiekunów z dziećmi?
- ☐ bardzo zadowoleni
 - ☐ raczej zadowoleni
 - ☐ raczej niezadowoleni
 - ☐ zdecydowanie niezadowoleni
11. Jak często udzielane są Państwu informacje dotyczące funkcjonowania i postępów dziecka w żłobku?
- ☐ zawsze na indywidualną prośbę
 - ☐ codziennie
 - ☐ kilka razy w tygodniu
 - ☐ raz w tygodniu
 - ☐ kilka razy w miesiącu
 - ☐ raz w miesiącu lub rzadziej
12. Czy zadowala Państwa częstotliwość przekazywania informacji na temat dziecka?
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
13. Czy zadowala Państwa sposób przekazywania informacji o trudnościach i postępach swojego dziecka?
- ☐ tak
 - ☐ nie
 - ☐ nie mam zdania
 - ☐ różnie
14. Jak oceniają Państwo swoje kontakty z opiekunkami?
- ☐ bardzo dobre
 - ☐ dobre
 - ☐ złe
 - ☐ nie umiem określić
 - ☐ to zależy od opiekuna

15. W jakim stopniu mogą Państwo liczyć na pomoc opiekunów w sytuacji zaobserwowania trudności związanych z dzieckiem i po zgłoszeniu ich?

- ☐ w dużym stopniu
- ☐ w małym stopniu
- ☐ nie można liczyć na pomoc

16. Co żłobek mógłby zmienić?

17. Jakie są Państwa zdaniem największe atuty żłobka?

18. Jakie mają Państwo oczekiwania wobec żłobka?

Dziękujemy za wypełnienie ankiety!

